

30
Gazeta
Czystuchowska
Kraśno
Sw. Anny 19

טשענשטאכאווער צייטונג

צאנזער-פרייז 20 גראשע
פון 1935
פון 1935
פון 1935

פרייז 20 גראשע
פון 1935
פון 1935
פון 1935

צאנזער-פרייז 20 גראשע
פון 1935
פון 1935
פון 1935

Piątek 26 lipca 1935

ליכט-צינדען 7.19

פרייטאג פ' מוטות ומסעי כ"ה חמוז תרצ"ה

3
הסדרות „מזרחי“, תורה ועבודה, „ובעלי מלאכה דתיים“.
מארגען, שבת, פ' מטו"מ, 4 נאכמ. קומט פאר אין אייגענעם
לאקאל 10 א קאלעקטיווער וואהל - מיט'נא
מ'ט'ן אנטיל פון די ח"ת: יו"ר פון „מזרחי“
- יוסף שמעון קאבלניץ, שמואל גאלדשטיין,
א. יונגסער, קאנסענס, מיכאל אוויץ
קומט מאסענווייז! איינגאנג אויך פאר פרייען!

3
ווילסטו א יודיש ארץ-ישראל פון גאנצען
יודישען פאלק אהן אונטערשייער פון קלאס
און עלטער, שטים פאר דער ליסטע נומער
פון „מזרחי“!

2
אכטונג וויעלונער וועהלער!
זונטאג, אין טאג פון די וואהלען, וועט דער
סעקרעטאריאט פון וואהל-קא-
מיטעט פון אלגעמיינע ציוניסטען
זיין טעטיג ווא גאנצען טאג אין
לאקאל אויף אקולנא גאס 16 №
ווענען אלערליי אינפארמאציעס און וואהל-מאטעריאל ווענדעט זיך דארט אהין.

4
אידענשטאטס-פארטיי אין טשענשטאכאוו.
שבת, ד. 27. ח. 3 נאכמיטאג אין זאל פון „מכבי“
א גרויסער מיטינג
געווינדעט די וואהלען צום 19-טען ציוניסטישען קאנגרעס
מיט דער בעטייליגונג פון די ייד פערדשוה (בן שם), א. איצקאוויטש,
מ. רוזשעוויטש, מגר. בראטמאן.

2
בעקאנטמאכונג.
די וואהל-קאמיטע צום 19-טען ציוניסטישען קאנגרעס אין
וועלכן איז דערמיט מודיע אלע שוקלים, אז די וואהלען קומען פאר
זונטאג, ד. 28-טען יולי 1935. אין לאקאל פון
„מזרחי“, עוואנגעליצקא נר. 2 (פארטער), אין
דער צייט פון 9 פריה ביז 10 אָווענד.
וועלן, ד. 23.7.1935.

4
אכטונג וועלן!
עס ווערען אנגענומען
איינשרייבונגען אין דער פרעסע-שולע.
Od dnia 1 sierpnia będzie czynna
FREBLÓWKA
pod kier. Absolw. Seminarjum Państw.
Ady Szajówny
Wychowanie najnowszym systemem.
Będą również wprowadzone początki hebr.
Zapisy przyjmuje się codz. od 3-6 p. p.
WIELUŃ, Śląska № 3.

5
שוקלים, וועהלער!
אלע שטימען
פארן בלאק פון
ארבייטענדען
ארץ-ישראל!

2
בברכת מזל-טוב חמה אנו מברכים את חברינו היקר
מר יעשי' מרדכי ניי לאנדוי לארויך עס העלמה אסתר תחי' פאמבערג.
יהי' שדרוך תחי' סוגה בשושנים.
יהודא עקשטיין, משה ווילינגר.

4
אכטונג הוי-בעזיער!
דאך-פאפא אייגענע אויסארבייטונג און פון אנדערע
פירמען, ווי אויך אספאלט - מאטעריאלען בעזיעט
אויף לאגער
משה אונגער, וועלן שערדאדער גאס.

5
ראנקאוגונג.
דער ועד פון בית התבשיל ביי דער ישיבה „בית תורה“ דריקט אויס
דערמיט דעם איינגעטען יישר-בית די חשוב'ע ה"ה בעקערס: ל. פשעראוויטש,
מ. הערמאן, י. אורבאך, ע. ווינדמאן, א. זילבערפריינד, י. יאקובאוויץ, מ. פאני-
טאוויטש, י. זיידמאן, מ. גאטיינער, ח. י. גאטיינער, פרוי מ. ראזענצווייג, וועלכע
האבען זיך מתחייב-געווען אייגענוואליג צו ליפערען א געוויסען סכום ברויט
וואך-וועכענטליך לטובת אונזער „בית תבשיל“, ווי אויך די געעהרטע ה"ה
פוטער-סוחרים: ב. ש. וואלבערג, וו. שילדהויז, ל. גרינבערג, ח. אפמאן, י.
וואלבערג, א. אפמאן, י. שער וואס האבען זיך פערפליכטעט צו געבען
לטובת דעם אויבענדערמאנטען צוועק וואך א געוויסען קוואנטום פוטער.
מיר פעהראפן, אז די דאזיגע חשוב'ע ה"ה וועלען דיענען אויך
אלס מוסטער מיט זייערע מעשים-טובים און אהבת-התורה פאר אנדערע בע-
מיטעלטע יודען וזכות זה וועלען זיי מצליח-זיין וואו זיי וועלען זיך ווענ-
דען אין קעהרען.

2
בעקאנטמאכונג.
דערמיט מאך איך בעקאנט, אז פון זונטאג ד. 28. ה. ווערט געעפנט דורך דער פירמע
S. FISZHALTER
אין דער ערשטער אלצע נר. 6
אנ'ערשטקלאסיג געשעפט, איינגעארדענט, לויט דער לעצטער
טעכניק און היגייענע, וואו ס'איז צו בעקומען צו זעהר פיליגע פרייען
אלערליי סארטען ליאדעס און פערשידענע געטראנקען, ווי: סאדע-
וואסער, לעמאנאדע, אראנזשאדע פון פערשידענע געשמאקען ווי
אויך 12-פראצענטאג מאדראדע ביער צום פרייז פון 35 גר. א פלאש.
בעמערקונג: במשך פון דער וואך ווערען פערקויפט קוויטלעך אויך וועלכע ס'ווערט
שבת ארויסגעגעבן די געהעריגע געטראנקען.
מיט אכטונג: ס. פישעאלטער.
עס ווערט געזוכט אביאסעליגענט פרייליך אין געשעפט אריין.

4
צו פערקויפען
א גרויס הויז
פון 42 צימערן, 4 געוועלבער און א רעסטוראציע.
דאס הויז געפונט זיך אויף א גוטען פונקט נעבען
דעם נייעם מארק אויף דער קאלישער גאס.
דער פרייז פון הויז איז 10 פאכיג פון ברוטא-הכנסה פון יערליכען
דירה-געלט.
צו דערוויסען זיך אין רעדאקציע, פלאץ לעגיאנב 10.

4
אלע אויפריכטיגע הערצליאנישע
ציוניסטען שטימען פאר נומער

2
נרצט אויס די גוטע געלעגנהייט!
נאך דער ליקוידאציע פון דעם בעקאנטען טישלער - ווארשטאט א. ד. ס.
ר. העלמאן, פילסורסקי 15-13
אויספערקויח מעבעל
פון קומט פאר א פולשטענדיגער
ווי: שלאף-צימערען, גארדעראבעס, קרעזנסען,
און אויך פערשידענע אייגענע מעבעל-שטיק.
פיליגע פרייען!
קומט זיך איבערצייגען!
ג. העלמאן, פילסורסקי 15-13.
בעמערקונג: ס'איז אויך פעהאן צו פערקויפען עטליכע טישלער-ווארשטאטען.

4
א סוחר פון ארץ-ישראל
מיט גוטע רעפערענצען
ווייל אָנקניפען האנדעלס - בעציהונגען מיט
פאבריקען.
אפערטען און רעדאקציע פאר וו.

4
צו דער ערשטער שמערצליכער יאהרצייט פון אונזער
גאטוועליגען פאטער
ישכר שעהנפעלד נ"ע
וועט מאנטאג, דעם 29 יולי פונקטל. 11 א זייגער פארמ.
פארקומען
די ענטהילונג פון דער מצבה און א הזכרה
צו וועלכען עס ווערען איינגעלאדען קרובים און בעקאנטע
די אין צער פערבליבענע
קינדרע.
בעמערקונג: דער אויטאבוס וועט ווארטען פאר'ן הויז
קאטעדראלנא גאס נר. 7.

2
אנחיוונגען אויף אלע שטערט פון סאוו-רוסלאנד
אויף „סאָרנסין“ נעמט און
און אכטיוונגען Bank Gospodarst. Krajowego
אסמען קאנטע 22.000 און אכטיוונגען Bank PKO
Państwowy Bank Rolny (פ.ק.א. ביי אלע פאסט-
Pow. Bank Kredytowy S. A.,
Bank Zachodni S. A., Tow. „Hias“, Pow.
Bank Związkowy, Bank Handlowy, Bank Związku Spółek Zarob-
kowych, D|B T. Bunimowicz, Wilno Oddział Banku Drezdeński.
און אנדערע w Gdańsku
חקרט = בריסק נעמען אן אלע פאסט-אסמען.
פאדערט די נעמ פריי-קיראנטען מיט די פערקלערטע פרייען.
אינפארמאציעס אָרטעלען אלע דערמאנטע אינפארמאציעס און די נעזעלאמאט „היאס“
Warszawa, Plac Grzybowski 10. Tel. 275-63.

4
צו פערדינגען
פון 1 שיערפיען אויף דער ווארשאווער גאס 60
א געוועלכע
גינסטיג אויף פרוכטען, שייך, פאפיער און אנד.
ערקוינגען זיך ביים הויז-וועסטער.
לאַדאוניעס (אייזקאסטענס)
אויסגעצייכענט מיט איזאליאציע פון קארקען-האָלץ ווי אויך
בוי-האָלץ, טישלער-האָלץ, געהיבלעטע האָלץ
עמפעהלט צו זעהר ביליגע פרייען
פירמע
ברידער פאקטאָר-„אָנאָר“
נאָרטאוויטשא 83. טעלעפאן 24-14.
גינסטיגע בעדינגונגען.
אין טארטאק ווערט מעכאניש בעארבייט און אויסגעפערטיגט
אלערארט האָלץ. גרויסער אויסוואהל פון דעמאָדע בעמער-
פארביארניא, פראלניא צעמיקצנא
„KRYSTAŁ“
ul. Berka Joselewicza 2.
מיר נעמען אן צו וואסען קראגענס מיט לאנג-דויערענדע
שפיגעל-גלאזן, אויך נעמען מיר אן כעמיש צו רייניגען און
צו פארבען אלערארט קליידונג.
ספעציאליטעט: 1) פארבען לעדערנע קורטקעס
2) דעטאשייען (ארויסנעמען) פלעקען און וואסען.
אכטונג: פלעקען ווערען ארויסגענומען אויפ'ן אָרט

4
דעם טיעפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזערע מיטגלידער
געברידער קירשענבוים
צוליעב'ן טויט פון זייער אונפערגעסליכער
מזיטער נ"ע
די גבאים און מתפללים פון דער חברה
„אגודת אחים“, אלע 9.

שטימענדיג פאר דער ליסטע פון וועלט = פערבאָנר פון אלגעמיינע ציוניסטען

העלפט איהר צו צום נצחון פון ריינעם 100-פראָצ. הערצליאנישען ציוניזם.

מיט דער וועלט = ליסטע פון פערבאָנר פון די אלגעמיינע ציוניסטען פיהרט אָן מ.מ. אויסשקין.

דער אָנהויב פון סוף פון „על-המשמר“.

פליגעל, וועלכען מען דארף מוחל זיין, וואס ער פערזאָנלעך אונזער נאָציאָ-נאָלען אידעאָל אין ארץ-ישראל אויף אַנאָינטערנאָציאָנאָלען מאָרקסיסטישען אידעאָל.

גרינבוים'ס נאָכפאָלגער ה' קליינבוים זעהט דעריבער די ריכט-ליניען פון דער ציוניסטישער פאָליטיק אויסשליסליך אין א פשרה-פערשטענדיגונג מיט זיינע געגנער, אין א פולשטענדיגער רעזיג-נאָציע פון זעלבסטשטענדיגן קאָמף פאר דער אייגענער אידעאָלאָגיע און אין אונטערגעבען זיך דעם שטארקערן, ס'איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואס קיין אמת'ע אָנהענגער פון אלגע-מיינעם ציוניזם קענען נישט טאָלערי-רען די אָנפיהרערשאַפט פון מענטשן, וועלכע פערדינענען נישט, מען זאָל זיי אָנפערטרויען די פערזאָנליכונג פון הערצא'ס אידעאָל, און דעריבער האבען די אלגעמיינ-ציוניסטישע מאַסען צום גיקן נאָך בייצייטענס זיך אָנגעגעבן א דין-וחשבון פון דער ליסטע פון פיהרט זיי די „על-המשמר“ פאָליטיק און, בעקעמפּענדיג די דאָזיגע שעדליכע אינדיווידואַליסטישע און קלאַסען-פאָ-ליטיק, געשאַפּען דעם „וועלט-פערבאָנר פון אלגעמיינע ציוניסטען“.

ס'איז נישט געלונגען דעם ה' קליינ-בוים אונטער דער מאַסקע פון פיקטי-ווער „פּעראַייניגונג“ אָבצהאַלטען די היגע אלגעמיינע ציוניסטען פון דעם וועג, וועלכען עס ווילן אונז אָן דער הויפט-קאָנדישאַן פון דער ליסטע פון „וועלט-פערבאָנר פון אלגעמיינע ציו-ניסטען“ נר. 2, אונזער חשבו'ער און לעבער מדינה מנחם מענדיל אוסיש-קי.

יצחק טשענסטאָקאָווסקי

פרעזעס פון דער אלגעמיינ-ציוניסטישער אָרגאניזאַציע.

ציוניזם

שטים נישט פאר די נייע פאָנאָטישע און בלינדע חסידים פון רבי גרינבוים נאָר פאר די, וואס דער ציוניזם איז זייער וועג-ווייזער און זייער איינ-ציגער אידעאָל.

שטים פאר נר. 2

וועלען מיר, פשוט'ע ציוניסטען, שטי-מען: פאָר'ן וועלט-פערבאָנר אָדער פאר די וועלט פּעראַייניגונג-ליסטע, כאָטש, צווישען אונז זאָל עס בלייבען, וויס איך נישט דעם חילוק צווישען די ביי-דע „וועלטען“, צוליב וועלכען עס לוינט זיך צו מאַכען אזא געפעהרליכע רעוואָלוציע...

ווי עס זאָל אָבער נישט זיין – פער-ענדיגט זיין געשפרעך מיין שכן גרונם פלטיאל – קאן מען און אזא הייטער צייט נישט זיצען אין דער פרעמד און זיך פיסערען דאס גופ'ל, זיך שפּיעלען מיט בערג, וואלד און וון, אינדערציטן ווען אינדערהיים קומט פאר אַזא ביי-טערע מלחמה צווישען אייגענע פרי-דער, דער חוב פון א בירגער איז צו זיין אינדערהיים בעת עס קומט פאר א בירגער-קריגע און איך, אַלס אַלטער געטרייער סאָלדאַט פון דער ציוניסטי-שער מחנה, מוז דעריבער איבעררייסען מיין אורלויב און זאָפּאַרט פאהרען צום שלאַכט-פעלד.

מיט די דאָזיגע ווערטער, האט מיין שכן פערלאָזט מיין דירה אָהן א „זיי-געזונד“ זיך איינגעפאָקט דאס פעקעל און געפאהרען אַהיים.

ווען איהר וועט זעהן דעם קומענדיגן זונטאג מיין שכן גרונם פלטיאל אקטיוו זיך בעטלייגען אין קאָמף ביי די וואה-לען צום 19-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, זאָלט איהר וויסען, אז ער האט גע-ברענגט א גרויסען קרבן, ער האט אי-בערגעריסען זיין אורלויב און איז גע-פאהרען ווי א טרייער בירגער צום שלאַכט-פעלד...

סמאָל.

דער היגער „על-המשמר“, וואס איז לעצטענס איינגעשריממען און פערלאָזט נעוואָרען דורך כמעט אלע אויפריכטיגע אַלגעמיינע ציוניסטען, האָלט זיך נאָך נאָר א דאָנק זיין היגער „החלוץ-בעל-מלאכה'שער“ אַרבייט אין פאַלעס-טינא-אַמט, געניסענדיג פון די רעס-טלעך, וועלכע ס'וואַרפט איהם צו דער לינקער פליגעל. פּערגאנגענעם שבת האט דער „על המשמר“ אַראָבערפראַכט נאָך טשענסטאָכאו דעם פיהרער און דירעקטאָר פון דער סערטיפיקאַטען-פאַבריק, וועלכער האט אונטער דער מאַסקע פון אַלגעמיינעם ציוניזם פער-טיידיגט זיין מלומד'שט וועלכעס-טענען דיגע און פריי פון לינקע איינפלוסען שטעלונג פון זיין ריכטונג אין דער ציוניסטישער בעוועגונג. דאס איז איהם אָבער ליידער נישט געלונגען.

אַמלייכסטען האט ער זיך אָנגעפאַר-טיגט מיט די רעוויזיאָניסטען צוליב זייער ברעכען די אָרגאַניזאַציע, ווייל צו אַזא האַנדלונג איז נאָר מוטגל און בערופען דער „על-המשמר“... און דע-ריבער קען גרינבוים, וועלכער האט בעת'ן ענטשטעהן פון דער „יודישער אַגענץ“ געלערנט זשאָפּאַטינסקי'ן זיך געענטשטעלען דער עקזעקוטיווע און צוברעכען די דיסציפלין, נישט מוחל זיין איהם יעצט, וואס דער תלמיד האט איבערוואַקסען דעם לעהרער און קען שוין בעסער די מלאכה פון סעפּאַראַ-טיום. ווי שעה גיט היינט ה' קליינ-בוים צו פערשטעהן די נויטונענדיגקייט פון אַנאָנאָדאָ-פאָליטיק לגבי דער מאַג-דאָט-מאַכט, מיט'ן מאַטיוו, אָז די פא-דערונגען פון די רעוויזיאָניסטען זענען פולקאם בערעכטיגט, נאָר נישט דורכ-פיהרער צוליב דער געגנערשאַפט פון מאַנדאַטאָר. די זעלבע טאַקטיק ראַט ער אויך אָנצווענדען זיינע חברים פון דער גרופע „ב“ אין בעצוג צום לינקען

וועלט. ער גלויבט אָבער אויך אין זיין נצחון, ווי אַלע דעמאָקראַטישע אויף דער וועלט. דאס ווילען מיר דעמאָנסטרירען מיט אונזערע וואהל-צעטעלעך נומער 2. ד"ר י. גאָטליב.

אז אויך ביי אונז האט געפלאַצט די באַמבע, אז אויך ביי אונז-אויף אַלע 14 איז אויסגעבראָכען א רעוואָלוציע צווישען די אָנהענגער פון וועלט-פער-באָנר מיט די אָנהענגער פון וועלט-פּעראַייניגונג און ס'האָלט ביי פעטש „די“ ווילען „יענע“ ארויסוואַרפען פון לאַקאַל און „יענע“ ווידער ווילען „די“ פון דאָרט אַרויסשטיפען, דערביי ווייזט מיר מיין שכן א ברעף, וואס ער האט דערהאַלטען פונדערהיים וואו ס'איז בעשריבען די גאַנצע רעוואָלוציע, וואס ס'איז פאַרגעקומען די לעצטע וואָך אויף אַלע 14.

ניין-טרייט אויס מיט'ן גרעסטען כּעס מיין שכן, און דערביי זעה איך, ווי די אויגען ווערען איהם אַזש פער-לאַפען מיט טרעהרען-מען קאָן אין אזא צייט נישט זיצען אויף אורלויב, הנאה האבען פון גאָט'ס ליכטיגע וועלט, בעת אינדערהיים נעמען מענטשן, וועל-כע האבען נישט געפאָקט און נישט געמאָעלט פאָר'ן ציוניזם און מאַכען חרוב אונזער דרייסיג-יעהדיגע ציוניס-טישע אַרבייט. א סוף זאָל עס נעמען, זאָלען מיר זיך נישט אויסשטעלען צו-שאַנד און צו-שפּאַט, וואָרום אונזערע געגנער, וועלכע קריטיקירען אונז, אז זער אידעל, וועלען דאָך איצט האבען א געלעגענהייט אונז צו שפּיען אין פנים און פון אונז חזוק מאַכען, און זיי וועלען דאָך זיין אויך גערעכט... איבריגענס, קומען דאָך פאר דעם זונטאג די וואהלען צום 19-טען ציו-ניסטישען קאָנגרעס, וואס איז אונזער יודישער פאַרלאַמענט, און ווי אזוי

הייסט ארץ-ישראל, אונז אבקהלען פון אונזער דערהיצטקייט און זאָל דאס אונז פּעווענען צו זיין איינגעהאַלטענער אין אונזער קאָמף.

צו-הייליג איז ארץ-ישראל פאָר'ן יודישען פאַלק, אז מיר זאָלען עס מיט אונזערע ווילדע מעטאָדען פערשוועכען. דער 19-טער ציוניסטישער קאָנגרעס איז אונזער פאַרלאַמענט, וואו ס'דארף בעשטימט ווערען דער גורל פון אונ-זער צוקונפט, פון אונזער קיום. זאָלען מיר זיך דעריבער ערנסט בעדענקען און ווירדיג און שטאַלץ אויספיהרען אונזער אַרבייט.

ב-ן.

נישט קיין קאמף, נאָר דעמאָנסטראַציע.

דערפון, האָבען מיר זיך קודם כל צו-קריענט איינער מיט'ן צווייטען, געווא-רען אָנגעדראַדעלט, בייז, געהעסיג, מיר טיילען זיך אין פראַקציעס און פאַר-טייען און מיר קעמפען געגענווייטיג. דאָס דאָזיגע לעכערליכע שוישפיל וואלט נישט לאָנג אָנגעהאַלטען, ווען עס וואָלט טען נישט געווען ביי אונז מענטשן, וואס האָבען דעם עצם ענין קאָמף אין ציוניזם און אין ישוב פעהרלייגט, קא נאָניזירט.

מיר ווילען נישט קיין וואהל-קאָמף. מיר האבען, איבריגענס, נישט קיין מיטלען, נישט קיין פיזישע און נישט קיין גייסטיגע צו פיהרען אַ וואהל-קאָמף, מיר ווילען בלויז דעמאָנסטרי-רען אונזערע אנשיאָנגען.

זיי זענען אזוי פשוט און דורכזיכ-טיג, ווי עס איז פשוט און דורכזיכטיג די נשמה פון דעם יודישען פאַלקס-מענטש. מיר פאָדערען, אָז ארץ-ישראל זאל זיך בויען פאָר'ן פאַלקס-מענטש, אַז דאס זאל געבען אַ מעגליכקייט דעם פאַלקס-מענטש אַריבערצוואַנדערען און בערעכענען זיך אין איהם. דאס קאָן דערגרייכט ווערען נור, ווען די ציוניס-טישע אָרגאַניזאַציע וועט געפיהרט ווע-רען לויט א שיטה, וואס איז פאר אַלע-מען צוגענוגליך.

דער וועלט-פערבאָנר און די גרופען, וואס זענען אָנגעשלאָסען צו איהם, איז דער לאַנער פונ'ם פאַלקסטימליכען ציו-ניזם, אין זיין העכסט דעמאָקראַטישער געשטאלט. דער דאָזיגער ליידעט גענוי אזוי, ווי אַלע דעמאָקראַטישע אין דער

ניסטישער מחנה א פירוד המוחות, האָב איך זיך געהאַלטען פונדערוויי-טענס. מיין האָרץ האט טאַקע געבלי-טעט, צוועהענדיג דעם חורבן, וואס זיי מאַכען אָן, אָבער איך בין נישט פאָרען אויף קיינעמס צד, איך האָב סימפּאָטיזירט מיט אַלע ציוניסטישע ריכטונגען, איך האָב געבענטש די אַלע, וועלכע טהוען צו די האַנד צום בנין-הארץ. מיר איז געווען ליעב די אַרבייט פון די אלגעמיינע ציוניסטען, וועלכע גיבען געלד פאר ארץ-ישראל און מיר איז געווען נחא די איבערגעגעבענע אַרבייט פון דער אַרבייטער-אימנער איך האָב סימפּאָטיזירט מיט די מוחלי, וועלכע זאָגען, אז זיי ווילען א רעלי-גיעז ארץ-ישראל און איך בין געווען אויך צופרידען פון די רעוויזיאָניסטען, וועלכע ווילען טאַקע ביידע זייטען פון ירדן. אדרבה, זאָלען זיי דאס אויס-פּועל'ן, וועט זיין פלאַץ נאָך פאר א פאַר מיליאָן יודען אין ארץ ישראל. אַליין בין איך אָבער אַנאָלגעמיינער ציוניסט-נישט אויך רעכנט און נישט אויף לינקס. אמת, איך האָב געהאט לעצטענס א סך געמט נפש פון דער אלגעמיינער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, וועלכע האָבען זיך אָנגעהויבען צווישען זיך אַרומצוקריגען צוליב'ן וועלט-פער-באָנר און וועלט-פּעראַייניגונג. אָבער איך האָב געדאַנקט גאָט, וואס די דא-זיגע פאַליטיק האט זיך אָנגעשפּיעלט ערגיץ אַנדערשוואו אין ווארשא, קרא-קא, לאַנדאָן, ביי אונז אין טשענסטא, כאו איז געווען איין אָרגאַניזאַציע און דאס האט מיך בעפרידיגט, לעצטענס אָבער האָב איך דערהאַלטען א ידיעה,

מעהר צרנסט און ווירדע.

ליסטעס מיט אַנאָפּעל, אז זיי זאָלען בעת די וואהלען פיהרען אַנאָשטענ-דיגען קולטורעלען קאָמף. זאָל יעדער שטימען און אַגטירען פאר זיין ליסטע, כאָטש ס'איז שוין גענוג, אז ביים אי-צי-טיגען מאַמענט זענען פעהרען גאַנצע 6 ליסטעס. אָבער פערפאַלען-דאס ווע-לען מיר שוין נישט ענדערען, טאָלל פּחחות, זאָל מען ארויסווייזען אונזער רייפיקייט ביי די וואהלען גופא, אָז זיי זאָלען אַדורך רהיג און שטיל.

זאָל דאָס גרויסע אויפבו-ווערק, וואס

נישט קיין קאמף, נאָר דעמאָנסטראַציע.

מיר רופען נישט צו קיין וואהל-קאָמף אין ווערען פון אונזער ציוניס-טישער אנשיאָנגען איז איבערהויפט נישטאָ דער מין קאָמף און אויך נישט וואהל-קאָמף. די גאָר ערשטע ציוניס-טען זענען זיך צוזאַמענגעקומען פריי-וויליג, געצויגען בלויז דורך דער מג-געטישער קראפט פון דער אידעע און געפונדען געגענווייטיג איינער צום צווייטען נישט דורך צוואַנג, נאָר דורך גוטען ווילען. מיר קאָנען זיך אויך היינט נישט פאַרשטעלען קיין אַנדערען ציוניזם, בפרט, אָז עס איז א טעות, וואס מאַכט מיינען, אָז מיר האָבען שוין מי יודע וואָס דערגרייכט. פאָר'ן אמת'ן, הערצליאנישען ציוניסט ליעגט נאָך פאַראויס א ווייטער וועג. עס דאַרפען נאָך פיעלע הונדערטער טוי-זענדער יודען אַריינצוואַנדערען אין ארץ ישראל, צעקאַרען איהר שטיינערדיגען באַדען און פונאַנדערציהען איהרע גרע-ניצען, ביז מיר ווילען קאנען טראכ-טען ווענען דעם „יודענשאַט“, ביז דעמאָלט מוז נאָך דער ציוניזם אַזוי אויסוועהען, ווי אין זיינע אירערשטע פריהלינג-טעג. און ער מוז זיין אַזוי ראָמאַנטיש, סענטימענטאַל און פרידליך, ווי ער איז אַמאָל געווען.

מיר געהען נישט אין קאָמף, מיר ווילען בלויז איבעררעדען, איבערציי-גען. מיר ווילען קודם כל בעזייטיגען די רוגזא פון דער ציוניסטישער מחנה. דורך דער איינערדעניש, אָז מיר זענען שוין איצט שטיקלעך הערשער אין ארץ ישראל (די מאַנדאַטאָר-מאַכט לאַכט

זונטאג, דעם 28 ד. ח. קומען פאר אין קאָנגרעס-פּוילען די וואהלען צום 19 ציוניסטישען קאָנגרעס.

נאָך קיינמאל איז אין דער געשיכטע פון ציוניזם נישט געווען אַזא הייסע אַטמאָספּערע פון די פערשידענע שא-טירונגען אין ציוניזם, ווי דאס מאָל. וואס נעהנטער מיר שטעהן ביי דער פערזאָנליכונג פון אונזערע ציעלען, וואס מעהר ארץ-ישראל ווערט א פאַקט פון דער ווירקליכקייט, אַלץ שאַרפער ווערען די מעטאָדען פון דעם געגענ-זייטיגען בעקעמפּען זיך בנוגע די ווע-גען און מיטלען צו עראָבערן ארץ-ישראל לעם ישראל.

מיר טאַרען נישט פערמאַכען די אוי-גען אויף דעם, וואס עס געשעהט יעצט פאַקטיש.

ס'איז גענוג צו לעזען אין די ציי-טונגען די בעריכטען פון פערשידענע שטעט וועגען די העסליכע אָנפאַלען אויף מיטינגען פון די געגערישע ריב-טונגען, און מיר בעקומען דעם איינ-דרוק, אז די צושפליטערונג אין דער ציוניסטישער מחנה צווישען אַלע זיינע שאַטירונגען איז זעהר גרויס און זיי זענען נישט ווי פריינד, וועלכע קעמ-פען פאר איין ציעל, נאָר ווי שונאים, וועלכע בעקעמפּען זיך אויף טויט און לעבען.

אָז דאס איז שעדליך פאר אונזער אויפבו-ווערק, פערשטעהן דאָך אַלע. אונזערע שונאים שטעהען פון דערוויי-טענס און קוועלען אָן פאר נחת פון אונזער צושפליטערטקייט, פון אונזער מחלוקת.

דער דאָזיגער אַרט קאָמף איז פאר אונז גיפט, וועלכער פער'סמ'ט אונזער קערפער, טייטעט אָב די ענערגיע פאר אונזער ווילדער אויפגאַבע.

גענוג חרפות און בזיונות האבען אונז אין טשענסטאָכאו פערשאַפט מיט 2 יאהר צוריק די וואהלען צום 18 ציוניסטישען קאָנגרעס. צו-שאַנד און צו-שפּאַט האבען מיר זיך דאמאלס גע-מאַכט טיי פאר יודען און נאָכמעהר פאר די קריסטען.

מיט די דאָזיגע שררות זענען מיר דעריבער אויסען זיך צו ווענדען צו אַלע אָנהענגער פון די פערשידענע

ער פאהרט צום שלאַכט=פעלד...

קליינער פעליעטאָן.

נעכטען קלאַפּט אָן אין מיין טהיר פון פענסיאָנאַט מיין שכן גרונם פלטיאל וועלכער איז-ווי איהר, ווייטט שוין-אויך דאָ אויף זומער-וואוינונג, און ער-קלערט מיר קאָטעגאָריש, אז ער רייסט איבער דעם אורלויב און פאהרט אַהיים. – וואס איז געשעהן, צוליב וואס פאר א סיבות טהוט איהר דאס-פרעג איך בין איהם-צי דענט אייך נישט די לופט אָדער כ'וויס, אפשר איז איש מיאם געוואָרען דאס כסדר'דיגע אב-ברענען זיך אויף דער זון און דאס אַרומגעקן „פּועל-בטל“, און כ'וויס-גיב איך א מאָך מיט די אויגען-אפשר איז ביי אייך געשטערט געווארען דער שלום-בית ?

איהר האט געטראָפּען-שפרינגט אויף מיין שכן-טאַקע דער שלום-בית איז מיר געשטערט געווארען, אָבער נישט צווישען מיר און כ'יין ווייב, נאָר אין אונזער משפּחה, און דאס איז די סיבה, ווען איך האָב געצויגען מיט די פלייצעס, נישט פערשטעהענדיג וואס מיין שכן גרונם פלטיאל מינט מיט'ן צושטערטען שלום-בית און זיין משפּחה צוילעב וועלכען ער מוז אַזש איבער-רייסען זיין אורלויב און אהיימפאהרען. האט ער זיך אַנידערגעזעצט און עס מיר געגעבען צו פערשטעהן. – הערט-הויבט אָן מיין שכן זיין ערקלערונג-ווי איהר ווייטט בין איך א יודישער יוד, איך זאָג א יודישער, ווען עס איז נעקומען אין דער ציו-וועלען פון דער ליסטע פון וועלט = פערבאָנר פון אלגעמיינע ציוניסטען. העלפט איהר צו צום נצחון פון ריינעם 100-פראָצ. הערצליאנישען ציוניזם. מיט דער וועלט = ליסטע פון פערבאָנר פון די אלגעמיינע ציוניסטען פיהרט אָן מ.מ. אויסשקין.

דער היגער „על-המשמר“, וואס איז לעצטענס איינגעשריממען און פערלאָזט נעוואָרען דורך כמעט אלע אויפריכטיגע אַלגעמיינע ציוניסטען, האָלט זיך נאָך נאָר א דאָנק זיין היגער „החלוץ-בעל-מלאכה'שער“ אַרבייט אין פאַלעס-טינא-אַמט, געניסענדיג פון די רעס-טלעך, וועלכע ס'וואַרפט איהם צו דער לינקער פליגעל. פּערגאנגענעם שבת האט דער „על המשמר“ אַראָבערפראַכט נאָך טשענסטאָכאו דעם פיהרער און דירעקטאָר פון דער סערטיפיקאַטען-פאַבריק, וועלכער האט אונטער דער מאַסקע פון אַלגעמיינעם ציוניזם פער-טיידיגט זיין מלומד'שט וועלכעס-טענען דיגע און פריי פון לינקע איינפלוסען שטעלונג פון זיין ריכטונג אין דער ציוניסטישער בעוועגונג. דאס איז איהם אָבער ליידער נישט געלונגען.

אַמלייכסטען האט ער זיך אָנגעפאַר-טיגט מיט די רעוויזיאָניסטען צוליב זייער ברעכען די אָרגאַניזאַציע, ווייל צו אַזא האַנדלונג איז נאָר מוטגל און בערופען דער „על-המשמר“... און דע-ריבער קען גרינבוים, וועלכער האט בעת'ן ענטשטעהן פון דער „יודישער אַגענץ“ געלערנט זשאָפּאַטינסקי'ן זיך געענטשטעלען דער עקזעקוטיווע און צוברעכען די דיסציפלין, נישט מוחל זיין איהם יעצט, וואס דער תלמיד האט איבערוואַקסען דעם לעהרער און קען שוין בעסער די מלאכה פון סעפּאַראַ-טיום. ווי שעה גיט היינט ה' קליינ-בוים צו פערשטעהן די נויטונענדיגקייט פון אַנאָנאָדאָ-פאָליטיק לגבי דער מאַג-דאָט-מאַכט, מיט'ן מאַטיוו, אָז די פא-דערונגען פון די רעוויזיאָניסטען זענען פולקאם בערעכטיגט, נאָר נישט דורכ-פיהרער צוליב דער געגנערשאַפט פון מאַנדאַטאָר. די זעלבע טאַקטיק ראַט ער אויך אָנצווענדען זיינע חברים פון דער גרופע „ב“ אין בעצוג צום לינקען

וועלט. ער גלויבט אָבער אויך אין זיין נצחון, ווי אַלע דעמאָקראַטישע אויף דער וועלט. דאס ווילען מיר דעמאָנסטרירען מיט אונזערע וואהל-צעטעלעך נומער 2. ד"ר י. גאָטליב.

אז אויך ביי אונז האט געפלאַצט די באַמבע, אז אויך ביי אונז-אויף אַלע 14 איז אויסגעבראָכען א רעוואָלוציע צווישען די אָנהענגער פון וועלט-פער-באָנר מיט די אָנהענגער פון וועלט-פּעראַייניגונג און ס'האָלט ביי פעטש „די“ ווילען „יענע“ ארויסוואַרפען פון לאַקאַל און „יענע“ ווידער ווילען „די“ פון דאָרט אַרויסשטיפען, דערביי ווייזט מיר מיין שכן א ברעף, וואס ער האט דערהאַלטען פונדערהיים וואו ס'איז בעשריבען די גאַנצע רעוואָלוציע, וואס ס'איז פאַרגעקומען די לעצטע וואָך אויף אַלע 14.

ניין-טרייט אויס מיט'ן גרעסטען כּעס מיין שכן, און דערביי זעה איך, ווי די אויגען ווערען איהם אַזש פער-לאַפען מיט טרעהרען-מען קאָן אין אזא צייט נישט זיצען אויף אורלויב, הנאה האבען פון גאָט'ס ליכטיגע וועלט, בעת אינדערהיים נעמען מענטשן, וועל-כע האבען נישט געפאָקט און נישט געמאָעלט פאָר'ן ציוניזם און מאַכען חרוב אונזער דרייסיג-יעהדיגע ציוניס-טישע אַרבייט. א סוף זאָל עס נעמען, זאָלען מיר זיך נישט אויסשטעלען צו-שאַנד און צו-שפּאַט, וואָרום אונזערע געגנער, וועלכע קריטיקירען אונז, אז זער אידעל, וועלען דאָך איצט האבען א געלעגענהייט אונז צו שפּיען אין פנים און פון אונז חזוק מאַכען, און זיי וועלען דאָך זיין אויך גערעכט... איבריגענס, קומען דאָך פאר דעם זונטאג די וואהלען צום 19-טען ציו-ניסטישען קאָנגרעס, וואס איז אונזער יודישער פאַרלאַמענט, און ווי אזוי

די וואָס פיהלען אַמסטאַרקסטען.

(צו די וואַהלען פון 19-טען קאַנגרעס).

קיינער פיהלט נישט אזוי דעם שמערץ פון אַ ווערק, פון וועלכען מען מאכט אַ תל, ווי דער שפער, דער מייסטער פון דעם ווערק, וואס האט דאס ווערק געשאפן. „מעשידי טובעים בים ואתם אומרים שירה“ – אפילו ווען זי מצריים זענען דערטריגן קען געווארען אין ים האט עס דעם רבנו של עולם וועה געטהן, וואָס זיין ווערק, דער מענש, ווערט דער-טרינקען.

ווער נאָך, ווי מיר, אַלגעמיינע ציו-ניסטען, האבען זייערע בעסטע יאהרען מקריב געווען אין געראנגעל מיט די אַלע שטערונגען פאר דער פערווריק-ליכונג פון ציוניזם; וועמען נאָך ווי איז האט דער ציוניסטישער אידעאַל דעם גאַנצען וועזען אויסגעפולט, גע-ווען דער אַרעאַל פון אונזערע יוגענד-חלומות, די פליגלען פון אונזער פאַנ-טאָיע, און ווען דוקא דאמאלס, וואס ווען מען האָט נישט געוואוסט, וואס דאס איז אַזוינס סערטיפיקאַט, פראַס-פערטי, וואוילשטאַנד, קאַנינקטור און נאָך אַזאַלע גוטע זאַכען.

און וואס האט מען דאמאלס יא גע-וואוסט? מען האט געוואוסט, אַז ס'איז דא אַ פערגלונג, פערזונליכע יודיש פאָלק, וועלכעס מען דאַרף ראַטעווען, אַז ס'איז פערהען אַ יודיש פאָלק אין געשטאלט פון עצמות היבשות, אין וועלכען מען דאַרף אַ רוח-חיים אַריינ-געבען. און נאָך האט מען געוואוסט, אַז דארט אין מזרח איז פערהען אַ וויסטער שטח, וואו עס הערשט מאַ-לאַרע און דער שטח הייסט אַרץ-ישראל. מען האָט נאָך געוואוסט, גע-גלויבט, אַז אויב מען זאָל די ביידע משדך זיין – דאס פאָלק ישראל און אַרץ ישראל – קענען ביידע אויפגע-ריכט ווערען, קענען ביידע גליקליך זיין.

און בעזעלט פון דעם הייליגען גלוי-בען זענען מיר געגאַנגען צום פאָלק, ווילד, אויסטערליש און אויסלאַכענד האָ-בען מיר אויסגעוועהן; מיט ביידע בליקען האט מען אונז בעגעגענט און אויפגענומען; פון איין זייט דער קלער און פאַנגטום, פון דער צווייטער זייט די אַסימילאַציע, פון דער דריטער – די מתקני עולם (רעוואָלוציאַנערען), פון דער פערטער – די רוסישע אַכ-ראַנע; מיר האָבען זיך פאַר דעם אַלעם נישט אַנגעשראָקען און, בעגייס טערט פון הערצליאָנישען אירעאַל, האָ-בען מיר אַזוי לאנג אונזער אויפקלע-רונגס אַרבייט געפיהרט, אַזוי לאַנג גע-שנאָרט און געזאַמעלט פאַר גאָלד-און-בני-האָרץ, אַזוי לאַנג געשטאַרקט די הענד פון די פיאַנערען, וואס האבען זיך געלאָזט אין וויסטען אַרץ-ישראל – ביז מיר האָבען די פונדאַמענטען גע-לייגט פאַר'ן היינטיגען אויפקעבנדען אַרץ ישראל.

קיינעם טהוט נישט אַזוי וועה, זע-הענדיג ווי דאָס ווערק, וואס מיר האָ-

אַלפרעד דרייפוס

(צו זיין טויט)

פון דר. א. קאראַלניק

קאַרעקט, מיט'ן פענסנע מיליטעריש אין דער האַלטונג, און די קאַלטע ווערטער: „איך בין נישט שולדיג“ און אַזוי שטענדיג ביי צו דער רעהאַביליטאַציע. זאָל האט געפונען אין זיך דעם הימעל-שפאַלטענדיגען פאַטאַס פון זיין „זשאָקו“! בעשולדיגט דעם שטאַט, דעם געריכט, די געזעלשאַפט, די גאַנ-צע אַרדונג אין טיפער אומגעזע-טיגקייט. קלעמאַנס האט פערוואנדעט רעכטס און לינקס מיט זיין שווערד-שאַרפּע סאַטירע, זשאַרעס האָט געדי-נערט פון דער טריבונע, און מיט פלא-מענדיגע אותיות אַנגעשריבען דריי-פוס'עס נאָמען אויף דער פּאַהן פון זיין קאַמף, אַלע, אַלע אַרום איהם האָבען ענטפלעקט אין זיך די טיפסטע מאַטי-ווען פון מענשליכקייט, בלויז ער אַליין איז געבליבען שטום, קאַרעקט, נאָר דער סימבאָל פון קאַמף איז געבליבען בלאַס, ריכטיגער, דער סימבאָל איז אַרויסגעפאַלען פון דער גרויסער דרא-מע, וואס האט זיך אויפגעבויט אויף איהם.

ליידען דערהויבען אָבער בלויז ווען זיי געהען אַריבער די מאַס פון דעם פערזענליכען לעבען, רייסען זיך דורך איבער די גרעניצען פון דעם איינציגען איך. אויב וואָלט פערבליבען א קראַנ-קער, אַרימער און איינזאַמער מענש, ווען ער וואָלט געבליבען ביי זיין פער-זענליכען אינדיוידועלען גולד. „ברך האט איהם געראַטען זיין פרוי, „ברך אלהים ומת“ – בענט גוט און שטאַרב-האט איוב'ס פרוי געזאגט צו דעם שווער קאַנקען, טיעף ליידענדיגען איוב. און ווען ער וואָלט זי געווען געפאַלגט, וואָלט זיין טראַגעדיע זיך פערענדיגט אומפּרוכטבאַר אומנוצליך, ווי אַלע מענשליכע לעבענס, ווי דער גאַנצער מענשען שטויב, וואס ווערט פערווייהט פון דעם ווינט.

אָבער אויב האט אויסגעשפרייזט זיינע ליידען איבער דער וועלט, און זיין פראַטעסט איז געוואָרען דער אויס-געשריי פון יעדער ליידענדער בעשע-פעניש, פון דער וועלט, דער פראַטעסט פון אַלע צייטען, פון דעם אַנהויב פון די טעג און ביז צום סוף, אויב האט אָן זיך פערגעטען, און דערפאַר האט די וועלט אָן איהם נישט פערגעסען, אין א וואונדערליך שעהנער, אַריגינעל פערטראַכטער פאַעמע – „איוב'ס פרוי“ – האט דער העברעאישער פאַעס שמע-נוויץ צוגעפיהרט די איוב-דראמע צו איהר לעצטער פערצווייגונג, אויב האט שלום געמאַכט מיט דעם לעבען און מיט זיין גייעס זון, און איז ארויסגע-קומען א פערטראַהילטער קאן א בע-גליקטער פון דעם שווערען קאַמף אָבער זיין פרוי האט נישט פערגעסען און נישט מוחל געווען, זי איז גע-בליבען מיט איהר פערזענליכען צער, מיט דעם טרויער פאר די קינדער וואס זענען געשטאַרבן, פאר דעם אומרעכט וואס איז געשעהן, און א פערצווייפעל-טע געהט זי אַוועק אין מדבר אַריין

צווישען די פערשידענע ביכער און אַרטיקלען, וואָס איך האָב געלייענט וועגען אַלפרעד דרייפוס, האָט זיך מיר איינגעקריצט אין זכרון אַ קליין אַרטי-קעלע פון דעם בעוואוסטען קאַטאַל-נישען עספאַסיט, עוודזשעניא ד'אַרס, „דרייפוס דער „דענדי“, געשריבען אין די יאהרען פון דער דרייפוסאדע, און פון א מענשען וואס האט מיטגעמאַכט, מיטגעוועהען דעם גאַנצען געוואלדיגען פראַצעס.

מיר זענען אַלע געוואוינט צו זעהען אַ מענשען אין דער אַבשפּיגלונג פון זיינע דערגרייכונגען, פון דער סביבה, דעם מענש-אַביעקט און נישט דעם פערזענליכען, איינציגאַרטיגען, אין זיך געשלאָסענעם יחיד, און דרייפוס איז פאַר אונז דער סימבאָל פון אַלע די אידעאַלען און וואונשען און יסורים, וואס מיר אַליין האָבען דורכגעלעבט דורך איהם און פאַר איהם. דרייפוס אַליין, אַט דער יודישער רייכער אַפי-ציר, מיט די בריילען, דער מיטעלמעסי-גער, בעשרענקטער מענש, וואָס איז בעשטימט געוואָרען אַבזעלעכען אַ רי-היגען, געמייטליכען, פאַנטאַפּעלדיגען לעבען – און איז דורך אַ צופאַל גע-קרוינט געווארען מיט דער דאַרענדי-גער קרוין פון דעם מאַרטינער – אַט דער אמת'ער לעבעדיגער דרייפוס איז פאַר אונז געבליבען אַ פראַגע-צייכען און אַ רעטעניש, און וואָס ווייטער די צייט, אַלץ מעהר פערטונקעלט די גע-שטאַלט, ווי אַנאַלט איי-בילד, אַנ-אַמאַליגער פאַרטערט, וואו די אינדי-ווידועלע שטריכען זענען שוין אַנגע-ווישט און עס בלייבט בלויז דאס טי-פישע, דאָס סימבאָלישע.

ער איז געשטאַנען פאַר זיינע ריכ-טער קאַרעקט, איבערשריבען אַפיציריש, מיט דער פענסנע אויף דער גאָז, און רעהיג און קאַלט געזאָגט און איבער-גע'חורט: „איך בין נישט שולדיג.“ ער איז געשטאַנען אויפ'ן הויף פון דער טורמע פאַר אַ מחנה פיינליכע מענשען, אין דער שעה פון דער גרוי-סער דערנידערונג, און ווידערפאַל א וועלט-פערבאַנד (עת לבנות) די ליסטע נר. 2.

און זאָל אויך יעדער וויסען זיך צו אַריבערטרען און נישט לאָזען זיך כאַ-פען פון דער אונטערגעשטעלטער ליט-טע פון „על המשמר“, וועלכער האָט זיך אויך א נאמען געגעבען „אַלגעמיי-נע ציוניסטען“ (פון וועלט-פעראייני-גונג), אָבער פאַקטיש איז זי נישט מעהר ווי אַ פילע פון די לינקע; ווייל אוי שוין יאָ שטימען פאַר לינקע, דאַרף מען נישט קומען ביי דער גאַנ-צער קיין האָבער, נאָר שטימען דירעקט פאַר זיי.

דעריבער זאָרף יעדער גערענקען צו שטימען פאַר די ליסטע נומער 2, וועלכע איז די אמת'ע ליסטע פון די אַלגעמיינע ציוניסטען פון וועלט-פער-באַנד (און נישט וועלט-פער-איינגונג) – די ליסטע נר. 2.

וואָס געהערט, וואָס געזעהן.

ער זיך האַלטען אין איין קריגען ווע-גען דער פרעס, כאַטש עס וועט איהם העלפען, ווי א טויטען באַנקעס, ווייל אויב ער וועט טוישען דעם פּענסיאַ-נאָט און לויפען אין א צווייטען, איז ער נישט זיכער, צי ער וועט נישט נאָך ערגער אַבשניידען... פאַקטיש אָבער עסען זעהר וועניג מענשען אין די פענסיאַנאַטען. זיי אַר-דנען זיך איין פאַר-זיך, און זעלעטען ווער עס געהט אין פענסיאַנאַט עסען מיטאג און נאָך זעלעטענער-ווער עס האָלט זיך אינגאַנצען אויף אין א פּענ-סיאַנאַט.

די גאַנצע געגענד, וואו איך געפי-ן זיך, געהער צו גאַליציען, און במילא זענען די איינוואוינער גאַליציאַנער. געוועהליך האָב איך איצט אין זין די יודישע בעפעלקערונג אין דער געגענד, וואס מיר קאַנגרעס פוילישע יודען רי-פען אָן גאַליציען.

אין אונזער טשענסטאכאוו האבען מיר די מעגליכקייט צו זעהען נור א קליינע קאַלאָניע גאַליציאַנער, וועלכע – צווישען אונז זאָל עס בלייבען – מאַכען

און שטאַרט דאָרט דעם טויט פון יאוש אויף דעם האַרטען, הוילען, מדבר-שטיין.

און דאס איז אייגענטליך אויך דער גולד פון אַלפרעד דרייפוס, ער איז געבליבען דער „דענדי“ אין זיין לייד-דען, ער האט זיך נישט דערהויבען צו איבערוויכקייט און זיין טריאומף, דער „דענדי“ איז א מענש, וואס איז א צענטער פאַר זיך אַליין, דער מענש פון אויסערליכקייט, אַבגעמאַסטען פאַר זיך א שליח און נישט אויף קיין אייני-ציגער רגע אַבגעשטאַטען פון דעם, נישט אויף רעכטס און נישט אויף לינקס, דער „דענדי“ היט זיך פאַר זשעסטען, פאַר פאַטאַס, פאַר ענטוואַזם, און אויך פאַר פערצווייפלונג, זיין קרא-וואָט קאָן נאָך חליה אַרעאַפּעאַלע, זיי-נע עלעגאַנטע מאַנערען קאַנען אפּשר פערדאַרבען ווערען.

דרייפוס איז דאָך נישט געווען דער איינציגער, וואס איז געפאַלען א קרבן פון סאַציאַלען אומרעכט, און זיכער נישט דער ערשטער יודישער מאַרטי-רער, האט ער זיך אין דער שעה פון זיין נויט דערמאָהנט אָן די וואונדער-באַרע געשטאַלטען פון די העראַיאישע מענשען, וואס זענען געגאַנגען מיט שטאַלן און מיט פייער אין האַרצען אויף קידוש-השם? אָן דער איבער-מענשליך גרויסער געשטאַלט פון רבי אמנון, וואס האט, בלוטענדיג פון די וואונדערן, מיט אַבגעזאַקטע הענד און פיס, מיט דעם לעצטען הויך פון זיין לעבען אינטאַגירט די הימעל „ונתנה תוקף“? אָדער – פון אַנאָדער רייה – דאס בילד פון אַגוסט בלאַנק, וואס האט עלעכע-און-דרייסיג יאהר פער-בראַכט אין די פינסטערע קאַזעמאַטען, אין די שווערסטע ליידען, און דערנאָך ארויסגעקומען נאָך מוטיגער, מיט א נאָך הייליגערען צאָרן פון דעם קעמ-פער?

רבי אמנון האט געוואוסט, אז ער איז א מאַרטינער פאַר א פאַלק; בלאַנק-האט געפיהלט אז ער ליידט פאַר אַנ-אידעאַל, פאַר א אידעאַל-און זיי ביידע האבען געזוכט און געפינען טרייסט און גרויסקייט, מוט און גלויבען אין זייערע שווערע ליידען, אָבער דרייפוס האט נישט אויסגעברייט זיין איך, ער האט איהם פערשמעלערט, פאַר איהם איז געווען וויכטיג, אז ער, קאַפיטאַן אַלפרעד דרייפוס, פון דעם גענעראַל שטאַב, זאָל אַבגערייניגט ווערען פון דעם עלעכע-און-דעם בלאַל און בע-פרייט ווערען פון דער שטראַף, קליין און ענג געלעבט אין דער פרייהייט, נאָך קלענער און ענגער איז געוואָרען זיין לעבען הינטער די ווענט פון דער טורמע, און אזוי קליין און אזוי שמאָל איז געוואָרען דער אַפיציר, וואס האט זיך דורך א צופאַל אריינגעלייגט אין דער געשיכטע, און קלעמאַנס האט נישט געקאָנט געפינען קיין איינציגן פונקט פון בעריהונג מיט איהם נאכ דעם ווי ער האט אויסגעקעמפט פאַר איהם די פרייהייט, און דרייפוס איז געוואָרען אַנאַינזאַמער אין פאַריי, נאָך מעהר און נאָך שטאַרקער ווי אויף דעם „טייוועלס אינוועל“.

עס איז נישט ריכטיג, אַז מען קאָן

טרעפען א פירטעל פון א האַלבען גראַשען, נאָר ער האט אַפילו נישט געפרובט דאס שרייפעל, וואו מען גיפט אַריין דעם בעזון – צו עפענען...

איך האָב ספּעציעל דערצעהלט דעם נישטיגען פאַקט, כדי צו כאַראַקטערי-זירען דעם מהות פון זייער כאַראַקטער. אויסערליך זענען זיי העפליך, שוין אַביסעל צו פיעל העפליך, פאַקטיש אָבער זענען זיי האַרט און נישט פריינדיך. פערהאַנגען אַזעלכע גאַליציאַנער יו-דען, וועלכע ווילען בעווייזען, אַז זיי זענען פלומ'שט אַנדערש, ווי אַלע, אז זיי מאַכען נישט קיין אונטערשיד צווישען „זייערע“ און צווישען „אונ-זערע“. דער, וואס האט אָבער אויגען און א חוש-הריח דערפיהלט עס באַלד אויפ'ן אַרט. היזאָל לנו מדברינו: מיין מיינונג איז, אז די גאַליציאַנער יודען זענען נישט סימפּאַטיש און אונזער'ס א יוד, וועלכער האט נור געהאַט א שטיקעל שייכות מיט דער רוסישער קולטור און איז ערצויגען געוואָרען אין קאַנגרעס-פּוילען, איז בעסער, האַריציגער, מענשליך-פריינדיכער, ווי די גאַלי-ציאַנער.

און ווילען נישט טהון די קלענסטע קלייניגקייט אָהן בעליונונג און פער-זענליכע נוצען.

אָדוואַי זענען פּערהאַנגען אויך אויס-גאָממען. מיין בעל-הבית למשל, ביי וועלכען איך וואוינ, איז א פראַסטער מענש, אָבער א גוטער. איז ער אָבער געבוירען געוואָרען אין מזרח-גאַליציען, האַרט ביי אקראַינע; דאָגעגען זיין טאַכטער, וועלכע איז געבוירען אין ערצויגען געוואָרען אין קראַקא, איז שוין א טיפישע גאַליציאַנערין מיט די ביינער, און זאָל נישט אינפאַלען קיין קאַנגרעס פוילישען יונגעראַמן זיך איהר צו ערקלערען אין לעבע, ווייל ווען ער איז אפילו א פריינד, וועט ער נישט געפונען חן און לייטזעליגקייט אין די אויגען פון דער גאַליציאַנער „פרינצע-סיך“... ביי איינעם א יונגעראַמן האָב איך געבעטען א ביסעל בעזון צו מיין מאַשינקע, האט ער מיר עס העפליך צוגעזאגט און דערביי געגעגעבען, אז ער וועט עס מאַכען גראַטיס, דאָן גע-נומען מיין מאַשינקע אין א קירצע וויילע זי מיר צוריקגעגעבען. ווען איך האָב אָבער געוואָלט די מאַשינקע אַנ-צינדען, האט זיך אַרויסגעוויזען, אז נישט בלויז וואס ער האט נישט אַריי-געגאַסען קיין בעזון, וואס קאָן בע-

י. ראָזענבערג.

אביסעל זון און געזאלצען וואסער.

1.

די לעזער פון „טעגסטאָנאָרער צייטונג“ געדענקענאך אפשר מייענע בע- שרייבונגען פון פוילישען ים, וועלכע זענען געדרוקט געווארען מיט דריי יאהר צוריק, דאסמאל האט מיר דער גורל ווידער פערווארפען אהער צום פוילישען ים, וואהין מ'דארף אדורכ- מאכען 700 קילאמעטער, וואס דויערט 10 שעה רייזע מיט דעם קוריער.

איוב איך זאג „פערווארפען“ מיין איך דאס ערנסט. דער פוילישער ברעג פון באַלטישען ים בעזיצט 2 ערטער, וואהין מ'דארף פערווארפען ווערען, איוב מ'ווייזט זיך אַ ביסעל אַברוהען, אַברוהען אזוי ווי גאָט האט געפאָטען. די צוויי ערטער זענען: קארווא און העל; ביידע זענען פישערי-דערפער, נאר מיט דעם אונטערשיד, וואס קאר- ווא איז אינגאנצען אַ דאָרף, אפילו אַהן עלעקטרישער בעלייכטונג און ליגט ווייט פון די מעהר-בעלעכטע צענטערס דאָרינא און דאָנציג. פארהאט ווער נאך קארווא, רייסט ער איבער מיט דער גאנצער וועלט; ער האט פאר זיך נישט מעהר, ווי הימעל, ערד און ים, אויף וועלכען עס ווייזט זיך אַמאָל פון דערווייטענס אַ שיף.

העל — דאָס לעצטע אָרט אויף דעם האַלב-אינזל אונטער'ן וועלכען נאָמען, איז אין בעצוג צו קארווא אין אַ סך גליקליכערע לאַגע. זי האט פון גדי- נא האנט צו גדינא, צאָפאָט און דאנציג און האט אויך אַנאייגענעם פאָרט, פון וועלכען עס פאָהרען אַב און פאָהרען צו גרעסערע פישערי-שיפן (קוטערס) און פאסאזשיר-שיפן.

נאך העל קומט מען זיך נישט וויי- לען, נאך העל קומט מען רוהען מיט אַלע אברים און חושים. נאך העל קומט מען מענשען פון די שטעט, יונג און אַלט, וועלכע טראָגען אויף זיך דעם דאָפּעלטען לאַסט און ספּעציעל מיין איך מענער, נאך דער שווערער אַל- טעמליכער אַרבייט אין שווערע מלבו- שים; קומט ווער אַהער דאס ערשטע מאָל, מאַכט עס אַנאיינדרוק פון אַ

דערהויבער ווערען דורך אַ צופאַל, אָדער אז אַ צופאַל קאָן אַראָוואַרפען מענשען אין תהום אַריין, צו גרויסקייט צו געהויבענקייט מוז מען געבוירען ווערען, מען קאָן נישט ווערען דורך אַ צופאַל קיין פאָט אָדער אַ פילאָזאָף, און דורך אַ צופאַל ווערט מען אויך נישט קיין וועלט סימפאָל, און שפּיעל'ט דער קאָפּר אַמאָל אַ טאָג מיט אַ נאָמען, וואָס איהם אַריין אין דער טומעלדיגער וועלט, פערשיינטליך דער נאָמען באַד'ט און ווערט פערענעטען, אויב דער מענש הינטער דעם נאָמען איז נישט דערוואַקסען צו איהם. איין-אן-פערציג יאהר, אַלע שאַנסען

זאגלעמביער אין די בערג

אין די מקומות, וואו איך געפין זיך איצט, זענען 99 פראצענט זאגלעמביער — פון סאָסנאוויץ און בענדין. און מער- ווידריי: אין שטעטלעך זענען מער- האַנען בלוין סאָסנאווער, אין דער צייט, ווען אין אַ צווייטען שטעטלעך געפונען זיך בלוין בענדינער. די צוויי שטעטלעך זענען אבגע- רוקט איינס פון צווייטען סך הכול א 6 קילאמעטער און פונדעסטוועגן וועט איהר בשום אופן נישט טרעפן אין לייטא, וואו עס איז דער מקום פון די בענדינער, קיין איין סאָסנאווער און אזוי אויך וועט איהר ווידער נישט געפונען אין אַ צווייטען שטעטלעך-אין דער רעזידענץ פון די סאָסנאווער-קיין איין בענדינער. אין שטישירק, זשיזיעץ, אוסטראן און אנדערע מקומות וועט איהר טרעפן מענשען פון פערשידענע שטעט פון פוילען, און נאך אין די אויבענדער- מאַנטע מקומות געפונען זיך אויסשליס- ליך, אזוי ווי זיי וואָלטען עס אַקפירט, בלוין זאָלעמביער-סאָסנאווער און בענדינער.

די בערג-געגענד.

איך בין אַ צו-שוואַכער פאָט, כּדי איך זאָל קאָנען שילדערען די בערג פון די בעסקידען מיט זייער פראַכט און גלאַנק, איין זאך ווייס איך נאָר, אז די לופט איז אַ גוטע, מען אַטעמט פריי און גרינג און אַנפאַטעטיש בעקומט מען דא אַ וואָלמישען. דאָן זענען פער-

אפּל. אדוו. א. בראַטמאַן

מיטגליד פון צ. ק. פון דער יו- דענסטאאטס-פּאַרטיי אין פוילען.

וואָס האָבען די וואהלען מיט זיך שוין געבראכט?

נומער 2 און דריי פיערטעל און אנט- העברעאיסטען פון „ציש-א“ — און מותר זיין אויף אַנאייגענעם פאָליטי- שען און קולטורעלען פראָץ. מען קען רוחני זיכער זיין, אַז אויב דער „התאחדות“ האט זיך נאר אַנגעהויבען מוזען זיין מיט'ן לינקען קאָנקעסעל, — וועט ער שוין דארט אַזוי בטל-בשמים ווערען און אַזוי צונויפגעשמאָלצען (ניין: איינגעשמאָלצען), אַז אין פער- לויף פון 2-3 יאָהר און אפשר נאָך פריהער וועט פון איהם קיין שריד ופליט נישט בלייבען.

און צווייטענס: די אַלגעמיינע. זיי האבען אויף דער אַלגעמיינער צאהל

6, אַרויסגעשטעלט גאנצע 3 ליסטעס: 1 — וועלט-פערבאָנד, 2 — וועלט-פער- אייניגונג און 3 — „הנוער הציוני“. דא הייבען זיך שוין אַן צו ענטפלעקען די פאלגענדע פון קראַקא, און דא ווייזט זיך שוין בולט אַרויס, אַז „אַלגעמיינער ציוניזם, אַלס איינהייטליכע בעוועגונג איז נישט מעהר ווי אַ אידעע-פיקס“.

די געגנער פון אַפּיציעלען „אַלגע- מיינעם ציוניזם“ האבען נאך מיט יאָה- רען צוריק פאַראויסגעזאגט, אַז דער אַלגעמיינער ציוניזם מוז צושפּילטערט ווערען. און זיי זעלבע געגנער זאָגען היינט, אַז קוים האט זיך דער צושפּיל- טערונגס-פראַצעס אַנגעהויבען וועט ער אַזוי לאַנג אַנהאַלטן — ביז דער אַמאָל דעציירערנדיג און היינט אונמעכטי- גער, אויף פרעמדען חסד אַנגעוויזע- נער „אַלגעמיינער ציוניזם“, וועט פער- שוואַנדען ווערען.

ווארום דער אַלגעמיינער ציוניזם האט זיך שוין מיט יאָהרען צוריק אַרויסגעוויזען אַלס פּוּסטע פיקציע, און עס האבען געמוזט זיין האַפנונגסלאָז אַלע בעמיהונגען צונויפצוגיסען אין איין אַרגאָניזאציע דעם רעוויזיאָנירענ- דען פראַק. קלויזנער מיט'ן ברית- שלום/ניק פאַם, מאַנעס, דעם רעכטס- אַריענטירטען סופראַסי מיט דעם לינקס- אַריענטירטען קורט בליומענפּעלד, דעם על המשמר/ניק גרינבוים מיט'ן עת- לבנות/ניק גאָטליב, דעם פיהרער פון דער דגורפּע „ב“ שוואַרצבאָרג מיט דעם פיהרער פון דער גרופּע „ב“—ד.ר. מאַזעס, דעם איצטיגען פּרעזידענט סאָ- קאליאָו מיט דעם געזעצטעם (און קינ- פטיגען) פּרעזידענט ווייצמאָן, די „עקיבא“ מיט דעם אַלטען „הנוער הציוני“ און „החלוץ הפלל ציוני“ מיט דעם גייס „הנוער הציוני“, ציוניסטען-הסתדרות, ני, עס מיט ציוניסטען-ארגונו/ניקעס און נאָך, און נאָך, און נאָך..... די „אַלגעמיינע ציוניסטישע“ ליט.

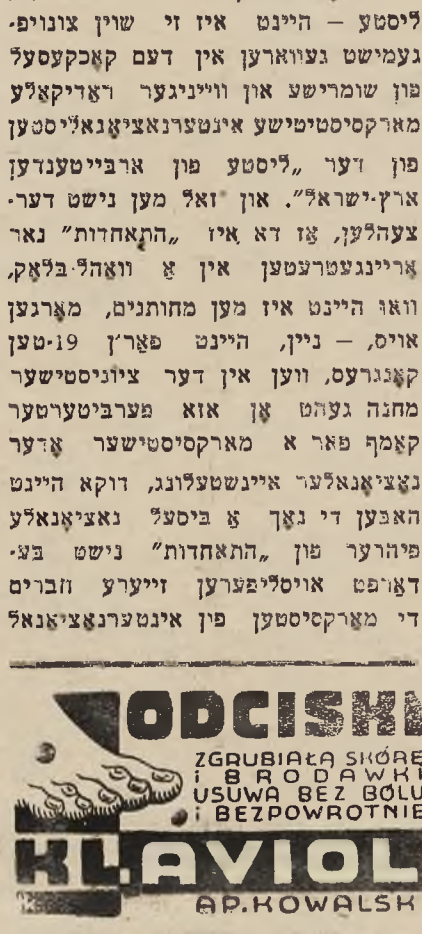
שוהל...

געטראָפּען האָב איך דאָרט אַ גרוי- סען עולם לעטניקעס, דאָן די קאָלאָניע פון צעירי אגודת ישראל, וועלכע זענען געקומען צום ליינענען (שחרית) האבען זיי געדאווענט אין דערהיים, און אַנר. דער שוהט, א יודעל מיט א שוואַר- צער באָרד מיט קליינע כּיטורע אויגע- לעך, דרעהט זיך אַרום איבער דער שוהל מיט'ן שטריימעל אויפ'ן קאָפּ און בעטראַכט יעדען איינציגען פריש אַנקומענדען. דאס זוכט ער עמיצען, וועמען צו געבען אַנפּליי, כּדי יענער זאָל מנדל זיין א פאָר „גראַצער“, וועלכע ער האט לייעב ווי ס'לעבען. ביים ליינענען צושפּרייט ער זיך טאַקע, מאַכענדיג הוספּות, אזוי אז אַלע לעט- ניקעס זאָלען בעקומען עליות און די „מי-שבר'ס“ פליהען ווי א האַגעל. ער איז מדקדק, אז יעדער זאָל מנדל זיין וואס מעהר, און טאַמער קוועגקעלט זיך דער עולה/תורה, ציהט ער ביי איהם אַרויס מיט געוואָלד נאָך אַ מי- שבר' און נאָך אַ מי-שבר' „ספּער- שטעהט זיך, אז איך איך בין געפאַלען א קרבן פון דעם דאָזיגען גאַליציאַנער שוהט“.

אַ כ' תמוז-פייערונג אויף אַ 854- מעטערדיגען באָרג.

אין די בעסקידען געפונט זיך א „סכראַניקאָ“, אַ הויז, וואס איז אויפ- געשטעלט געווארען דורך די ביעלסקער יודישע טירישטן און „סקי-קלוב „מכבי“.

ווער עס וואַרט אַ בליק אויף די רשימה פון די ליסטעס צום ציוניסטי- שען קאָנגרעס אין פוילען — דעם ווע- לען זיך גלייך ווארפען אין די אויגען צוויי ערשיינונגען. ערשטענס וועט ער בעמערקען, אַז פון די ציוניסטישע רשימות איז פערשוואַנדען געווארען אַ קליינע, אָבער אַלטע ציוניסטישע גרופּירונג: דער „התאחדות“. נאך זיין דאָנציגער קאנפערענץ, ווען זיין גרעס- טער טייל האָט זיך צונויפגעקאָסען מיט „פּרעלי ציון“ — איז עס געבליבען אַ קליינע, אָבער פּעסטע גרופּע, וועלכע פלעגט מיט רעכט בעצייכענט ווערען אַלס די אַממייסטען סימפּאטישע (אמ- וועניגסטען אונסימפּאטישע) לינקע גרו- פּירונג. צום 18-טען ציוניסטישען קאָנ- גרעס האָט זי נאך געהאַט אַנאייגענע ליסטע — היינט איז זי שוין צונוי- געמישט געווארען אין דעם קאָנקעסעל פון שומרישע און ווייניגער ראַדיקאַלע מאַרקסיסטישע אינטערנאַציאָנאַליסטען פון דער „ליסטע פון ארבייטערנדען ארץ-ישראל“. און דאָל מען נישט דער- צעהלען, אַז דא איז „התאחדות“ נאר אַריינגעטרעטען אין אַ וואָהל-בלאָק, וואו היינט איז מען מחתותים, מאַרגען אויס, — ניין, היינט פאַר'ן 19-טען קאָנגרעס, ווען אין דער ציוניסטישער מחנה געהט אַן אזא פערביטערטער קאָמף פאַר אַ מאַרקסיסטישער אָדער נאַציאָנאַלער אייגענטעלונג, דוקא היינט האבען די נאָך אַ ביסעל נאַציאָנאַלע פיהרער פון „התאחדות“ נישט בע- דאָרט אויסליפערען זייערע חברים די מאַרקסיסטען פון אינטערנאַציאָנאַל

דרייפּוסיאָדע, זעהט די ראָלע וואס ער האט געקאָנט שפּילען, די פערזם וואס ער האט געזאָלט שפּילען, די שאַנסען וואס ער האט נישט אויסגענוצט. נישט אומויסט האט ווייניגער גע- זעהן אין דער יודישער פּסיכיק דעם ווייבליכען עלעמענט, נישט דערוואַקסען אָדער דערווייטעט זיך פון דעם וועלט קעמפּערישען איוב/שום, געהט דער יו- דישער מענש דעם מדבר וועג, דעם קאָנאָנעל, דעם וועג פון יאָג, דעם פערזענליכען, ווי איוב'ס פרוי, און א דרייפּוס פאָלק ציטערט פאַר פחד, ש'עקט זיך פאַר דער ווייזע פון דער „טיי- וועלט-אינוועל“ וואס היינט וועלט.

געאָרבייט אויפ'ן קריניצער און זאָקאָ- פאָנער פראָנט לעצטענס-אין די בעס- קידען. רופען רופט מען איהם „נאַאטשי- טשעל“, פאָקטש איז ער אָבער אַ מלמד, וואס לערנט אויס (אויב זיי לאָ- זען זיך נאָר לערנען), די קינדער, אַבי- סעל אַלף בית אָדער א „המוציא-מא- כען“.

דער נאַאטשיטשעל-מלמד טראַגט נישט קיין באָרד, איז אייראָפּעאיש גע- קליידעט און האט נישט פינד צו פער- גענגען די פרייע צייט מיט'ן מין- היפה, וועמען ער דערצעהלט וויצען און מעשה'לעך פון זיינע וואַנדער-וועגן גען און מיט וועלכע ער פערברענגט ס'רוב פון טאג.

אז קיין גרויסע תלמידי-חכמים קענען פון אַזע לערנען נישט אַרויסקומען- איז דאָכט זיך איבריג צו זאָגען. שבת אין דער שוהל.

א שטעטלעך אין די בערג, וואס פערמאנט סך-הכול 28 יודישע פאָמיל- יעס, האט פונדעסטוועגן אַ פיינע שוהל, וואס האט שטאטס קרושעפּיץ למשל פערמאנט עס נישט. אויך האט זי אַנאייגענעם רב, מיט א שוהט, וועלכער האט פאַראַיאָהרען אבגעקויפט די שחיטה, בעצאהלענדיג אַבטערעט געלד דעם אַלטען שוהט 7 טויזענד זל. אויסער דעם רב און דער קהלה, כ'בין נייגערע געווען צו זעהן, ווי עס זעהט אויס א דאווענען אין דער

טעם אין פוילען זענען אַן און פאַר זיך אַ גאַנץ טרויעריגער בעווייז פון ציוניסטישער צושפּילטערונג. דאָך דאָרף מען לסובל דעם ציוניזם ווינשען זיך, אַז דער צושפּילטערונגס פראַצעס פון „אַלגעמיינעם ציוניזם“ זאָל וואס שנע- לער פאַרקומען און ברענגען מיט זיך די ענדגילטיגע ליקוידאַציע פון „אַל- געמיינעם ציוניזם“.

וואָרום דער „אַלגעמיינער ציוניזם“ ברענגט אין די לעצטע יאהרען נישט קיין שום גוטעס דער ציוניסטישער זאָך, פּערקעהרט: ער האט עס אויס- געליפערט דעם גאַנצען ציוניסטישען אַפּאָראַט דעם לינקען פליגעל, זיין אימ- פאטענץ, אונדעציירטקייט, מאַנעלע אין א וועלכער עס איז פּיזיאָגאָמיע און די אָהן א שיעור צאהל זיך בע- שטייטענדע ריכטונגען זענען עס די סיבות, וועלכע שטערען דער נאָרמאַ- ליזירונג פון די בעציהונגען אינער- האַלד דעם ציוניזם.

די ציוניסטישע געשיכטע פאַר די לעצטע 2-3 יאהר בעווייזט בולט, אז אין ציוניזם בילדען זיך אויס 2 לאַגערן: רעכטס און לינקס, דער לאַגער, וועל- כער וועט שטאַלץ פּרעדיגען דעם ריי- נעם הערצליאָנישען אידעאַל פון א יודענשטאָט און שטעלען די אינטע- רעסען פון גאַנצען פאָלק העכער איבער די אינטערעסען פון אַ קלאָס, און דער לאַגער, וועלכער וועט שטענדיג זיינען שמאַלע קלאָסען-אינטערעסען וועלכען אויסשפּילען אויפ'ן חשבון פון פער- מאַטערטען יודישען פאָלק.

אַלע מיטעל-גרופּירונגען, ווי די „אַל- געמיינע ציוניסטען“ מפל המינים און אַלע דריי זיך בעקעמפּענדע „מזרחי- ריכטונגען (אַפּיציעלער „מזרחי“, „מזרחי- הותיק“ און „הפּוּלע המזרחי“). לעצטענס הערט מען, אַז דער אבגעשפּאַלטענער „הפּוּלע המזרחי“ האט זיך אויך גע- שפּאַלטען. האבען מיר, ברוך השם, 4 „מזרחי“ ריכטונגען מוזען אין דער נאָהנטער צייט צעריבען ווערען און זייערע חברים מוזען צופאַלען אָדער נאָך לינקס אָדער צו דער יודענשטאָט- לערישער מחנה, וואס פריהער דאס וועט געשעהען, אַלץ בעסער, אַלץ גע- זונטער וועט עס זיין פאַר'ן ציוניזם, ווייל ערשט דאן וועט זיך דעם לינקען עקספּלאָאטאַטאָר פון פאָלק קענען ענט- געגענטשטעלען די מחנה פון ריכטיגע און איינהייטליכע באַתם אַלגעמיינ- יודישע ציוניסטען—די „יודענשטאָט פאַר- טיי“.

דאס הויז שטעהט אויף דער „האַלא- פראַטשא“, אַ באַרג, וואָס האָלט 854 מעטער.

כ' תמוז איז דאָרט אויף דעם באַרג פאַרגעקומען אַ הערצל-אַקאַדעמיע, צו וועלכער עס זענען איינגעלאָדען גע- וואָרען אַלע ליעטניקעס, וואס געפונען זיך אין דער געגענד פון מילווקא, רייטשע און אנדערע מקומות.

צו דער אַקאַדעמיע זענען טאָקע אַנגעקומען איבער הונדערט לעטניקעס, וועלכע האבען בעוואונדערט דעם הער- ליכען בנין, וואס בעשטעהט פון אַ פּרעכטיגע איין-שטאָקגע עגידיעלע אין אַ וואַנדערבאַרער געגענד און איז איינגעארדענט זעהר היגעניש מיט עלעקטריע און אַלע בעקומעליכקייטען. ווי די פיהרער פון ביעלסקער „מכבי“, די ה"ה מאַכאָווער און ציי- טיגער ערקלערען מיר, בעזוכען די דאזיגע היים מעהר קריסטליכע ספּאָרט- לער, ווי יודישע, וואס פערשאפט זיך גרויס פערדרוס. דאס דערקלערט זיך דערמיט, וואס די דאזיגע היים איז ליידער נישט פאָפּולער צווישען די יו- דישע ספּאָרטלער, די דאזיגע הערען ווענדען זיך דעריבער דורך דער פער- מיטלונג פון דער יודישער פרעסע, אַז די יודישע ספּאָרטלער, וועלכע בעזו- כען די בעסקידען, זאלען וויסען ווע- גען דערוואַגיגער ספּאָרט-היים. לויט'ן.

הרב יצחק ניסענבוים

א ערנסט וואָרט אין אַ ערנסטע צייט.

צו איין שוקלים אין קאנגרעס פוי-לען-ווענד אין זיך איצט מיט א ערנסט-וואָרט. דער זונטאג דעם 28-טען יולי וועט איהר געהן מיט אייערע שקלים צו די וואהל-אורנעס אום אויסצוקלוי-פען דעלעגאטען צום 19-טען ציוניסטי-שען קאנגרעס.

די צייט איז ווער א ערנסטע; און יעדער שוקל דאָרף פיהלען די אחריות, וועלכע ליגט אויף איהם ביים אָבגע-בען זיין שטיי-צעטעל. די לאַגע פון יודישען פאָלק אין פיעל גלות-לענדער, ווערט ממש קאָסטטראָפאָל. וועלכע-פערשטענדליך, אז אונזער אויפבויענדע ארץ-ישראל קאָן נישט, ביים היינטיגען מאָמענט, אויפגעהען אלע יודען, וואס מווען זייערע גלות-לענדער פערלאָזען, עס טאָר דאָן אָבער פון אונזער זייט נישט געמאכט ווערען קיין ספעציעלע שוועריגקייטען פאר פערשירענע גרופען פון עולים, וועלכע דאס לאַנד קאָן יאָ אין זיך אַרייננעמען און די ענגלישע רעגירונג ערלויבט זי יאָ אין דעם לאַנד אַריינצוקומען, און זיי זענען, לויט זיי-ערע קוואַליפיקאציעס, דער פאָסענדער עלעמענט פאר דער ענטוויקלונג פון ארץ-ישראל-אויפבוי.

ליידער אָבער, צו אונזער גרויסען בעדויערען, ווערען אַזעלכע שווערי-קייטען יאָ געמאכט פאר די וואס גע-הערשן נישט צו דער הערשענדער לינ-קער פארטיי אין דער ציוניסטישער אַר-גאַניזאציע, וואס אין איהרע הענד, סיי אין ארץ-ישראל און סיי אין צע-טראלען פאָלעסטיא-אַמט דאָ-ליגט די מאַכט צו פונאַדערשטילען די בעק-מענע סערטיפיקאַטען, זיי פערטיילען די סערטיפיקאַטען לויט זייערע פארטי-אישע אינטערעסען. אַט אפילו פון דער קליינער צאהל סערטיפיקאַטען, וואס איז בעשטימט געווארען פאר'ן אזוי גערופענעם מיטעלשטאַנד, וואס דאס הייסט היינט אייגענטליך נאָר האַנד-ווערקער, נעמען צו אַט די לינקע מיט זייערע פערבינדעטע אונטער פערשי-דענע נעמען, און דורך פערשידענע אויסטישונגען-נייגונג פראָצעסען פון די אַלע סערטיפיקאַטען פאר אייגענע מענשען, ווער רעדט נאָך פאר געווענ-ליכע יודען, נישט קיין בעלי-מלאכות, מענען זיי זיין איבערגעגעבענעסע ציו-ניסטען, מענען זיי האבען אונטער-געהאנגען פעהיגקייטען, און קאָנען דעם אויפבוי פון לאַנד פיעל נוצען ברענגען - פאר זיי איז קיין מעגליכקייט נישטא אויף צו געקומען דעם סערטיפיקאַט, און אויסער דעם ווערט געמאכט פאר דער נישט-לינקער עליה, פערשידענע שוועריגקייטען. מען לייגט אָב דאס בעסטאָסטען פון זייערע שאלונים אויף די לעצטע וואָכען, אזוי, אז פיעל פון זיי, ווען זיי ווערען אפילו בעשטעטיגט צו דער עליה, איז זיי אונגעגלייך צו ליקווידירען זייערע וואַרשטאַטען אָדער אונטערגעהאנגען אין געהעריגען טער-מין און בלוט-פלוט ווערען פיעל פון זייערע סערטיפיקאַטען איבערגעגעבען אנדערע.

די זעלבע פארטייאישקייט פיהרט זיך אין דער ציוניסטישער טעטיגקייט דורך דער לינקער ציוניסטישער עקזע-קוטיווע, אויך אויף אַנדערע געביטען פון א"י אויפבוי, און דאס אַלץ א דאָק דעם, וואס דער אַכצענטער ציוניס-טישער קאָנגרעס, האט איבערגעגעבען די הערשאפט אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאציע דעם לינקען סאַציאַליס-טישען פליגעל. און איבערגעגעבען די הערשאפט דעם לינקען פליגעל האבען נישט קיין אַנדערע, ווי איהר שוקלים אין קאָנגרעס פוילען, וועלכע איהר האט דאָן געשטימט פאר דער "על-המשמר" ליסטע און די עפא דעלעגאטען פון דער ליסטע האבען דאס איבערגעוואוי-גען די וואַגשאַל און געגעבען די לינקע די נויטיגע מעהרהייט אויף צו בעק-מען די הערשאפט אין דער ציוניסטי-שער אָרגאַניזאציע.

איהר שוקלים פון קאָנגרעס פוילען טראגט דעריבער די גאַנצע אחריות פאר אלעם, וואס ס'איז געטוהן געוואָ-רען אין די לעצטע צוויי יאהר, צוצו-ברעקלען די ציוניסטישע אָרגאַניזאציע, צו שטעטלעך דעם וועג צו ארץ-ישראל פאר די ברייטע יודישע מאַסען,

פען זיין תורה, פאר וועלכע ער האט זיך מאַסר-נפש געווען אין די טויזענ-דער יאהרען פון זיין גלות-לעבען. אין דעם זין האלטען מיר אַלע נישט-לינקע פאר רעליגיעזע שוקלים. און ווען איהר ווילט דאס, דאן האט איהר נישט קיין אנדערן וועג, ווי נאָר צו שטימען פאר דער מורחא-ליסטע.

די דעלעגאטען פון מורחא און תורה-ועבודה ליסטע וועלען אויף דעם 19-טן ציוניסטישען קאָנגרעס פיהרען אייער קאמף פאר אַ אויפגעבויט א"י אינ'ם יודישען תורה-גייסט, און נאָר די גע-וועלטע קאנדידאטען פון דער מורחא און תורה-ועבודה ליסטע וועלען קע-מען פאר אייערע רעכט אינ'ם אויפבוי-ווערק.

איינציג און אַליין שטעהט דער מורחא און דער הפועל-המורחא אין יו-דישען לאנד און איצט מוזט איהר, רעליגיעזע שוקלים, מיט אייערע שטי-מען פערשטאַרקען דעם פראָנט, וואָג-נער מאכען דאס ווארט פון די שליחים פון רעליגיעזען צבור און אייערע שטי-מען מוזט איהר אָבענען אויף אייער ליסטע, ליסטע נומער 3.

שוקל, זאל דיר נישט פערפליכטען דאס, וואס דו האסט אוימעקויפט דיין שקל דורך א וועלכע ס'איז אַנדערע גרופירונג, אָדער מ'האָט דיר אַ בחמ'ה-דיגען געגעבען, ווייזענדיג אויך פער-שידענע אויסגעפערעטע בריוועלעך פון דייער געהענטע אין א"י, וועלכע גע-פוי-נען זיך אין קלעם פון די איצט מאכט-האַבענדע לינקער הסתדרות.

רעליגיעזער שוקל, געדענק, אַז הא-בענדיג דעם שקל, ביזטו פריי אין דיין ווילען און דארפסט האַנדלען לויט דיין געוויסען און איבערצייגונג, און לויט דיין געוויסען און איבערצייגונג וועסטו האַנדלען, ווען דו וועסט אָבענען דיין שטים אויף דער ליסטע פון מורחא און תורה-ועבודה, ליסטע נומער 3.

זונטאג, דעם 28 יולי, אין טאג פון די וואהלען אין קאָנגרעס-פוילען, צום 19-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, ברענגען מיר אלע דעם ערפאָלג די מורחא און תורה-ועבודה-ליסטע, ליסטע נומער 3.

הערצל-יאָהרצייט אין טשענסטאָכאָו.

ג. ראָזענטאל. ביים סוף פון איהר שעה'נס רעפערעט ווענדעט זי זיך צום קבר פון ד"ר הערצל ביי וועלכען זי שווערט אין גאָמען פון גאַנצען בית"ר צו בלייבען טריי זיין אידעע און זי פערזיכערט, אַז זיי וועלען נישט אָפגעשטען פון קאמף ביז עס וועט נישט פערוויקליכט ווערען דער טרוים פון ד"ר הערצל דער יודענשטאט.

דער רעפערעט איז אויפגענומען גע-ווארען דורך אַלעמען מיט גרויס ביי-פאל און האט איבערגעלאָזט א זעהר גוטען איינדרוק. נאכדעם ווי עס דעקלאמירט א שיר ש. פרידמאן פון זשאַבאָטינסקי'ן וועגען ד"ר הערצל, בעקומט דאס ווארט צו זיין רעפערעט דער מיטגליד פון דער הייפסט-געענדע פון פוילישען בית"ר מנחם בענין.

אין זיין צוויי-שעה'דיגען רעפערעט רעדט ער ארום גענוי די גרויסקייט פון ד"ר הערצל און זיינע אונגע-היי-ערע אויפגעהויען פאר'ן רענעסאנס פון יודישען פאָלק. ער ווייזט אָן, אַז דאס פיער, וועלכעס הערצל האט אָנגע-ציני-דען איז שוין כמעט אינגאַנצען ווי פערלאָסטען. אונשטאט דעם יודענשטאט איז געקומען א אידעע פון בינאציא-נאלער היים; אונשטאט פאָלקס-ליבע - דער קלאסען-קאמף; אונשטאט אַ נאַציא-נאלער קאנגרעס - דער פראגער בלוט-בלבל-קאנגרעס. דער דאזיגער מצב וואלט נאך אפשר לאנג געדויערט ווען נישט דער יורש פון הערצל'ען זשאַבאָ-טינסקי, וועלכער האט אויספאָר-גאנג-צינידען דאס מלכות-ישראל-פיער און צוריק בענייט דעם הערצליאָניזם מיט'ן שאַפען פון דער נייער ציוניסטישער אָרגאַניזאציע.

צום סוף אַפערירט דער רעדנער צו אלע אנוועזענדע אקטיוו זיך צו בע-טייליגען אין די פאַרברייטונגען ווי אויך אין די וואהלען צום ערשטען גרינדונגס-קאָנגרעס פון דער נייער צ. א. דער רעפערעט איז בעשאנקען גע-ווארען מיט שטורמישע אַפלאַדיסמע-נען און דעם גלענצענדען רעדנער זע-נען געמאכט געווארען רושיגע וואָג-יעס. מיט'ן געזאנג און התקוה און בשוב ד"ר איז די אַקאָדעמיע פערענדיגט געווארען.

די מאניפעסטאציע

זונטאג, דעם 28-טען יולי ד. י. קו-מען פאר אין טשענסטאָכאָו די וואה-לען צום 19-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, וואס קומט פאר דעם 20 אויגוסט אין ליצערן.

זונטאג, דעם 28-טען יולי דארפען געהען צו דער ציוניסטישער וואהל-אורנע אין טשענסטאָכאָו 4186 שוקלים. זאָלען די דאָזיגע וואהלען פערואנ-דעלט ווערען אין אַ הערליכע דעמאָ-סטראַציע פאר אונזער אויפלעבונגס-אידעאַל. עס ליגט אַ הייליגער חוב אויף יעדענען שקל-בעזיצער אויסצו-נוצען זיין רעכט און שטעלען זיך צו דער וואהל-אורנע.

עס ליגט אין אינטערעס פון יעדען בירגער פון דער יודישער בעפרייאונגס-בעוועגונג, אַז דער פערלויף פון די וואהלען זאָל אַרבייטען רוהיג. דערמיט וועלען מיר זיך אויסשטעלען אַ פאָלי-טישען און געוועלשטאפליכען רייסקייטס-אטעסטאט געגענאפער אונז אַליין אין דער אויסערליכער וועלט.

צום דאָזיגען צוועק, כרי צו ערמעג-

אַלע נאַציאָנאַלע אַרבייטער 4 שטימען נאָר פאַר דער ליסטע

קאָמוניסט.

דער שטאַדטישער וואהל-קאָמיטעט צום 19-טען ציוניסטישען קאָנגרעס מעלדעט, אַז די קאָנגרעס-וואהלען קו-מען פאר זונטאג, דעם 28 יולי פון 10 פריה ביז 10 אָווענד אָהן איבער-רייס אין פאָלגענדע 6 לאַקאַלען:

(1) דאס הייפסט-וואהל-ביראָ געפונט זיך אין לאַקאַל פון דער יוד. גמינע, אַלעס 10. אין דעם לאַקאַל וועלען וואהלען די שוקלים וועמענס נעמען הויבען זיך מיט די ליטערען: L J K. פאָרויצענדער פון וואהל-ביראָ יחיאל יאָבימאָוויטש.

(2) אין קאָאָפ. באַנק, אַלעס 7 די ליטערען: G N. O. P. U. פאָרוי-צענדער פון וואהל-ביראָ לייביש יו-ריסטא.

(3) אין לאַקאַל פון סוחרים-און פאב-ריקאנטען-פעראייניג, אַל. וואָלנאַשטי 3.5 די ליטערען: A. E. D. F. W. פאָרויצענדער פון וואהל-ביראָ בראטמאן.

(4) אין לאַקאַל פון "מכבי", קאָטער-ראַלא 13 די ליטערען: h. H. T. B. C. פאָרויצענדער יהושע שטרוים.

(5) אין לאַקאַל פון קליינהענדלער-פעראייניג, אַנאַדאָווא 4 די ליטערען S. Sz. Z. 2. פאָרויצענדער זלמן גרינבוים.

(6) אין לאַקאַל פון האנדווערקער-פערבאנד, אַלעס 12 די ליטערען: R. M. פאָרויצענדער יעקב טורנער.

בעמערקונג: (1) אויפ'ן פארלאנג פון א מיטגליד פון דער אַרטיגער וואהל קאָמיטע אָדער פון א פערטרויאונגס-מאן דארף יעדער וועהלער אויפווייזען זיין אידענטיש קייט און אז ער האט געענדיגט 18 יאהר דורך אַ פאס, מעטריקע, צייגניש פון וועלכע ס'איז מלוכה'שע אָדער קאָמונאַלע אינסטיטוציעס. שול-צייגניש, צייגניש פון צער, אַרבעטשטאַלניע, צייגניש פון דער יוד. קהלה אָדער פון רב.

(2) די שטים-צעטלען דארפען זיין געדרוקט אָדער געשריבען אויף ווייס פאפיר און ענטהאלטען נור דעם נומער פון דער ליסטע.

פון דער רעוויזיאָניסטישער בעוועגונג.

פיריגען זונטאָג זענען מיט'ן אַנטייל פון קצין הנציבות מנחם. מ. בענין אָב-געהאלטען געווארען אייניגע בעראַטונ-גען מיט די רעוויזיאָניסטישע וועדים. די בעראַטונגען זענען הויפטזעכליך געווען געווינדעט דער שאַפונג פון דער נייער רעוויזיאָניסטישער אָרגאַניזאציע אין טשענסטאָכאָו.

נאכ'ן געבען א רייע אַנווייזונגען, ווי אויך דעם אומן אַדורכצופיהרען די וואהלען צום גרינדונגס-קאָנגרעס, וועל-כע קומען פאר דעם 17-טען און 18-טען אויגוסט ה. י. איז אויפ'ן פארשלאג פון ח' בענין אויסגעוועלכט געווארען א קאָמיטע, וועמענס ציעל ס'איז צוצו-גרייטען די גאַנצע וואהל-אַקציע ווי

פון פאָלקס-ווילען.

ליכען יעדען וועהלער אויסצונצען ווי געהעריג, לויט ווי זיין געוויסען דיק-טירט איהם זיין וואהל-רעכט, האט דער היגער וואהל-קאָמיטעט בעשלאָסען איינצואַרדנען די וואהלען אין זעקס וואהל-ביראָ'ס.

אין גלויב פּעסט און פּערהאַף, אַז אַלע היגע ציוניסטישע גרופירונגען און שאטירונגען וועלען זיך בעמיהען צו שטעהן אין דאָזיגען ענטשיידונגס טאג אויף דער געהעריגער הויך און זאָרגען, אַז די וואהלען זאלען זיך אויסצייכע-נען אין אונזער שטאדט מיט זייער אָב-סאָלוטער רעכטליכען און רוהיגען פער-לויף.

מיר דארפען אַלע ווי איין מאָן שטעהן אויף דער וואך און בעוועגען די שוקלים אַנטיילנעמען מאָסענאפּסט אין די וואהלען. אַט דאס איז דער הייליגסטער חוב אין איצטיגען מאָ-מענט פון יעדען בירגער פון דער ציו-ניסטישער אָרגאַניזאציע.

יחיאל יאָבימאָוויטש

(פאָר. פון וואהל-קאָמיטעט אין טשענסטאָ.)

אויך אורכצופיהרען אַנאָיפּקלערונגס און פראָפאַגאַנדע-אַקציע.

דינסטאג, דעם 23-טען ד.ו.ו. איז דורך דער איניציאטיוו פון חבר צבי קאָנטאר פון ווארשא, וועלכער געפינט זיך גע-לעגענהייטליך אין טשענסטאָכאָו צוצו-געקערטען געווארען די ערשטע ויצונג פון דער קאָמיטעט, וועלכע האט זיך קאָנסטיטואירט אויף פאָלגענדען אומן: פארויצער - אינוש. ווינשטאַק, וויצע-פארויצער - ט. זילבערשאַן, קאסירער - מ. פראפאָרט, סקערטאריאט - צבי קראָק און מ. אַראַנאוויטש, פרעסע - ע. יאָקובאוויטש און ל. קאַפּינסקי, פראָפּ-גאַנדע - מ. זעלצער, מ. קראָקאוויאק און ש. פרידמאן. די קאָמיטע געפונט זיך אונטער דער אויפזיכט פון פרעזס פון הצה"ר ש. ניצמיראווסקי.

אויף דער דאָזיגער ויצונג איז אויך אויסגעארבייט געווארען א גענויער פלאַן פון אַדורכפיהרען די וואהלען ווי אויך די פראָפאַגאַנדע.

אין קורצען וועט זיך אָנהויבען די זאַמלונג פון די דעקלאַראציעס אויפ'ן סמך פון וועלכער מען וועט קענען וועהלען צום גרינדונגס-קאָנגרעס. די שקלים, וועלכע ווערען ארויסגעגעבען אין די וואהל-ביראָ'ס די פערזאָנען, וועלכע האבען שוין געוועהלט זענען אינגאַנצען אומזיסט. די קאָמיטע איז צוגעטועט צו ענערגישער אַרבייט.

פון ברית הצה"ר.

שבת, דעם 27 טען ד.ה. 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר אין "חוג מנורה" אַנאָסיפה כללית, וועגען זעהר וויכטיגע אָרגאַניזאציעלע ענינים.

נישט מיט פראַזען, נאָר מיט מעשים בוינען מיר ארץ-ישראל

קורסען פאַר צייכנען און מאַלעריי פאַר האנדווערקער.

ווי ס'איז בעקאַנט, האט דער בע-וואנסטער קונסט-מאַלער פראָם. פ. ווי-לעבערער געעפּענט קורסען פאַר צייכנען און מאַלעריי, צוגעפאַסט צו אַלע צוויי-גען פון האַנדווערקעריי. ספּעציעל זענען די דאָזיגע קורסען וויכטיג פאַר די דאָ-זיגע, וועלכע זענען ביי דער מיינונג, עולה צו זיין קיין א"י און ווילען זיך לייכט פערפלאַקמען, אין זייערע פאָכען. עס איז צו-האַפּען, אז די קורסען וועלען ביי די ברייטע האַנדווערקער מאָ-סען ארויסרופען א געהעריגע פּעראני-טערעסירונג און וועלען מאַסענווייז בע-ווען די קורסען.

איינשרייבונגען ווערען אָנגענומען יע-דען טאָג פון 12-2 נאכמיטאָג דאָמ-בראָווסקי גאָס נומ. 7.

נדבות פאַר „תומכי עניים".

ה' קרעל 10 ק"ג ברויט, ה' אברהם גריק 10 קילאָ ברויט, פרוי ח' אירא-עלאָוויטש 10 ק"ג ברויט און אַלי' יאָ-כימעק 10 ק"ג ברויט.

וויילט איהר נישט האבען אין ארץ-ישראל אַ ברירער-און קלאַ-סען-קאמף, שטימט פאר דער ליסטע

TEN KOŁNIERZYK
OPUS
mou'ka
jest wygodny, elegancki i trwały

פון זש. מ. ק.

זונטאג, דעם 28 ד. ה. ווערט איינ- געארבעט פאר די מיטגלידער און סימ- פאטיקער אױספאלג, אין די יודישע שטעט און שטעטלעך. דער וועג פיהרט דורך: מיעדזשנא, פאיענטשנא, דוילאזשין, בושעזשניצע, ראדאמסק, פלאוונע, גידעל, קלאמניץ.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן יום טוב פון די בערג ווערען איינגעארבעט 3 פא- פולערע אױספאלגן נאך זאקאמאנע. דער אבזאךאל בערטעט: 20 זל., 30 זל., 40 זל.

גלייכצייטיג ווערען אנגענומען איינ- שרייבונגען אין די וואנדערונגס-לאגערען, וועלכע קומען פאר פון 1-15 שערפיען.

1-טער לאגער: בראדניצער אױערע, קאשובישע שווייץ און פוילישער ים - די קאסטען: פאר מיטגלידער 79 זל. און פאר נישט-מיטגלידער 83 זל.; 2-טער

לאגער: הוצלשטשיונע, גארגאן, טשא- נאהארא - קאסטען: אַרום 60 זל.

אין די טעג פון 15-18 שערפיען קומט פאר אױספאלג קיין ווילנע, אין צוזאמענהאנג מיט'ן צוזאמענהארג פון "יווא".

איינשרייבונגען און אינפארמאציעס אין סקערטאריאט טעגליך פון 9-10 אווענד (אין וויינשטאקס שולע, 2-טע אַלע 20).

א קלוגער פאטער.

די פרייליין בראנטשע וואדזיקובא איז אלט 5 יאהר. וועלענדיג איהר שענקען א פראקטישע מתנה, האט איהר פאטער, דער ה' יוזעף וואדזיק, א פאָרט ארבייטער אין בדינע איהר מיטגענומען אין דער קאלעקטור פון דער מלוכה-לאטעריע, וואו בראנטשע האט זיך ארויסגעצויגען א פערפעל לאס פון נומ. 23,864.

און אַט האט פאָסירט, אז אין דער ציהונג פון דער 2-טער קלאס, דעם 19-טען יולי ה. י. איז אויף דעם נוי- מער געפאלען א געוויסע פון 100 טוי- זענד זל.; פאר איהר פערטל האט אַלזאָ בראנטשע בעקומען פון דער דירעקציע פון דער מלוכה-לאטעריע 20 טויזענד זל. און זי איז געוואָרען א פרייליין מיט א נדן.

בראנטשע וועט, נאטירליך, שפילען אויף ווייטער און זי איז איבערצייגט, אז דאס גליק וועט זי נישט פערלאזען. גרויס האַפנונג לייגט זי בעזונדערס אויף דער אומזיסטער חנוכה-ציהונג.

א קראנקער מאַגען

איז אַט גורם פערשידענע קראנקהייטען. ZIOŁA z GÓR HARCU Dra LAUERA איז אַ גוט מיטעל צום רעגולירען דעם מאַגען. זיי געוויינלעך אַבשטרוקציע, זענען אַ מילד, נאטירליך דורכרייניגונגס-מיטעל זיי געוויינלעך די מוילונגס-עלעמענטען, וועלכע סער'סמיען דעם קערפער.

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA ווערען אויך גערן געברויכט דורך קראנקע ביי לעבער-לידערען, נירען, גאל-שטיינער און מערידען.

30 שעה באַקס פאַר אַלע.

דער יודישער טורן-און ספאָרט-פעראיינ- „מכבי" אָרגאַניזירט אין דער צייט פון 1-טען ביז'ן 30 אויגוסט א 30-שעה'דיגען באַקס-קורס פאר פעראיינס-מיטגלידער און נישט-מיטגלידער. יעדער איינער קאָן זיך אױסלערנען באַקסען. די טרע- נינגען וועלען פארקומען פון 1 אויגוסט יעדען טאָג אין לאַקאַל פון „מכבי".

מיט דעם קורס פיהרט אַן ה' פשע- ראָוסקי, וועלכער האט געענדיגט דעם אַלמולישען אינסטרוקטאָרען-קורס. דער קורס איז פריי פון יעדען אַבזאָהל.

איינשרייבונגען נעמט אַן דער סעל- רעטאָריאט פון „מכבי" יעדען טאָג פון 8-10 אווענד.

עס איז כּדאי צו בעמערקען, אַז עס איז נאך פערבליבען א גאָר קליינע צאָהל פרייע ערטער.

וויילט איהר נישט פערוואַנדלען אַרץ-ישראל אין אַ פרישען גלות- גהעטאָ - שטימט פאַר דער יודענשטאַטס - ליסטע נר.

א פאָפולערע פאַרשטעלונג פון „מאָריש" אין קאמערל-טעאטער.

מאָרגען, שבת, דעם 27-טען ד. ה. האַלב 5 א זיינער נאכמיטאָג קומט- פאַר די לעצטע גאַכמיטאָג-פאַרשטעלונג אין היינטיגען סעזאָן. עס וועט געשפילט ווערען די הערליכע פיעסע אין 4 אַק- טען „מאָריש".

בילעטען פון 50 ביז 70 גר. שוין צו בעקומען אין קולטור-ליגע, אלע 12.

KINO „EDEN".

דער אונפערגלייכער אלבערט פּרעזשאַן אין זיין בעסטער קרעאַציע

JOJO

אונגעווענהליכע אינטערעסאַנטע צופאַלען פון א מאָדעלקע, באַנקיר און אַפּעריסט.

אייבער'ן פראַגראַם: אויפ'ן שליאַך פון „וילדען מערב", פאָקס א. א.

בילעטען פון 35 גראַשען אָן.

Kino „LUNA"

פּרעהליכער פילם, לויט דער ערצעהלונג פון דאָריאַ ניקאָדעם

SCAMPOLO
(URWIS WIEDNIA)

אין דער טיטול-ראַל: דאָלי האַאָם.

אייבער'ן פראַגראַם: פערשידענע אַקטואַלע און פאַט.

צו וואס קוימען ביי דער גאנצער האַפער?

אויב שטימען פאַר'ן „על המשמר" וועלכער איז סערקייט צו די לינקע איז גלייכער צו שטימען דירעקט פאַר די לינקע... צו וואס קוימען ביי דער גאנצער האַפער?

Czysta cera bez plam i piegów to: Krem

„ORLANDO"

Karaluchy, pluskwy i inne robactwo tępi proszek „MORANT"

יוד. סאַץ. ארבי. פארטיי „פועלי- ציון" (פאר. מיט צ. ס.)

שבת, דעם 27-טען ד. ה. 4 א זיי- גער נאכמיטאָג קומט פאַר אין האנד- ווערקער-זאַל, אלע 12, א אויסערנע- ווענליכע אלגעמיינע פערזאנלונג פון דער פארטיי און אַבזווייגען, מיט'ן א- טייל פון ח' א. ביאלאפאלסקי.

טאג-אַרדנונג: 1) ערשטונג - ח' דר. שאפער, 2) די לאגע אין דער בעווע- גונג - ח' א. ביאלאפאלסקי, 3) בעריכ- טען.

איינגאנג דורך איינלאדונגען פאר אלע חברים פון פועלי-ציון און בעווע- גונג.

שבת 6 אווענד קומט-פאַר אין האנד- ווערקער-זאַל א מאָביליזאַציע-פער- זאמלונג פון גוש פאַר'ן ארבי. א.י.

אַלע חברים פון פלאַק ווערען דיס- ציפלינאריש אויפגעפאָדערט אין א מאסענאפּטען אנטיל.

נצחון פון בלאַק 5

דער איז דער נצחון פון ציוניזם

3 חדשים אַרעסט פאַר אויסמאַלען אַנטי-יודישע אויפשריפטען.

דורכ'ן שטאַדטישען געריכט זענען גע'משפּט געווארען די מיטגלידער פון „סטראָנציטווא נאָראָדאָוע" טאָדאָאש סטודניצקי, רישאַרד זביניעוויטשעו טשענע- נ, אַזאָנעביטש לייטנער און וואַלאָו פיעקארסקי, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען, אַז דעם 21-טען אַפריל 1933 האבען זיי אויף די נאָסען יאָסנאָגורסקא און קאַשטשנישק-גאס אויסגעמאַלט אַנטי- יודישע אויפשריפטען אויף די היי- זער.

דעם פראָצעס האט בעטראַכט ריכטער העראַסימאָוויטש, בעשולדיגט-פראָקוראָר שליטער, פערטיידיגט - אדוואָ. באָראָוויטש פון וואַרשא. דאס געריכט האט אלע בעשולדיגטע פער'משפּט צו 3 חדשים אַרעסט.

קליינהענדלער-און האַנדלענדלער-שולן 4 שטימען נאָר פאַר דער ליסטע

א קאָנפליקט אין דער איגלאַרניע. פרייטאָג, דעם 26 ד. ה. קומט פאַר אונטער'ן פאַרויץ פון אַרבייטס-אינספּעק- טאָר א קאָנפערענץ ווענען קאָנפליקט אין דער נאָדעל-פאַבריק אויף פאַבריש- נאָגאס.

ווי ס'איז שוין געווען מיטגעטיילט איז די דירעקציע שולדיג די אַרבייטער 3 טויזענד זאָטעס. אין צוזאַמענהאנג דערמיט האבען 180 אַרבייטער איינגע- אַרדענט אין די ערשטע טעג פון היינ- טיגען חודש א 2-שעה'דיגען דעמאָ- סטראַציע-שטרייך און דעם ענין איבער- געשיקט אין אַרבייטס-אינספּעקטאָראַט.

אין רעזולטאַט פון דער דאָזיגער קאָנפערענץ האט די דירעקציע אויסגע- צאָהלט די אַרבייטער נאָר 2000 זאָטעס צוליב וואס די אַרבייטער האבען זיך ווידער געוואַנדען צום אַרבייטס-אינ- ספּעקטאָראַט. צוליב'ן נישט-ערפולען דעם דאָזיגען אַבמאָך איז בעשטימט געוואָ- רען אויף פרייטאָג א קאָנפערענץ, אויף וועלכער ס'וועט אויך בעשטימט ווערען א נייער לויפ-טעם.

נאָכט - דיווערען אין די אַפטייטען.

היינט ביינאָכט דיווערירען פאַלגענדע אַפטייטען: נייער מאַרק און אַלע וואָל- נאָשטיש.

פון די „טאָן-קאָלאָניעס."

פערזאנלעכע דינסטאג האבען זיך פייערליך געענדיגט די 1-טע האַלב-קאָ- לאָניעס פון „טאָן", אין וועלכע ס'האָ- בען זיך בעטייליגט 227 קינדער. נעכטען, דאנערשטאג האבען זיך אָנגעהויבען די 2-טע האַלב-קאָלאָניעס מיט די זעלבע צאָהל קינדער. מאנטיאג האבען זיך אויך געענדיגט די ערשטע קאָלאָניע פון „טאָן" אין אַסטראָו.

א געוועזען בעריכט וועלען מיר ברענגען אין איינעם פון די נאָהנטסטע נומערן.

די איינציגע פאַרטיי, וואס קעמפט אויסריכטיג גענען דעם שונע- ליכען טראַנספּער-אַבמאָך, איז די יודענשטאַטס-פאַרטיי - שטימט פאַר

דער צוזאַמענשטעל פון דער קרייז- וואָהל-קאָמיטע.

ווי ס'איז שוין געווען מיטגעטיילט איז אלס פאַרויצענדער פון דער קרייז- וואָהל - קאָמיטע אין טשענסטאָאָו נאָמינירט געווארען ריכטער זיגמונט טרוטשינסקי און אלס זיין פערטרעטער- ריכטער סטאניסלאָו לעשטשינסקי. איצט האט די וואָלענדאָישע אַבטיילונג אין קעלץ נאָמינירט 4 מיטגלידער און 4 פערטרעטער אין דער קרייז-וואָהל-קאָמי- טע אויף דער שטאָדט טשענסטאָאָו און פאָוויאט. אין דער קרייז-קאָמיטע זענען אַריין: פּעליקס טאַמאַשעוויטש, דירעקטאָר פון דער אַזאָנעביטשע-לאָניע אין טשענסטאָאָו, בראָניסלאָו ביאַל- גראַדעק - אַפטיקער פון פויליש קא- מיטעניץ, ראָמאַן באָראָנסקי - ער-אַרביי- טער פון גנאָשין און דר. וואַלאַריסלאָו יאַבלאָנסקי - עמפּריטירטער קרייז-דאָק- טאָר, אלס פערטרעטער: סטעפאַן אַל- שינסקי - גוט-בעזיצער פון ליבדאָו, סטעפאַן קורליאָ - בורמיסטש פון קאָ- בוצק, זיגמונט יאַרשנינסקי - רעזענט פון טשענסטאָאָו און יאַקוב קאָן - פּרעזעס פון די פייערלעכער.

Pot pach i niemilą woń usuwa płyn —

„DELTA"

pot nóg usuwa proszek —

„DELTA"

Rozjaśnia i nadaje przepiękny blond kolor włosom
ORION - ESSENCJA
Rumiankowa.

א יצונג פון שטאַט-ראַט.

היינט, פרייטאָג, דעם 26 ד. ה. 8 א זייגער אָווענד קומט פאַר א יצונג פון שטאַט-ראַט. דער טאָג-אַרדנונג זעהט פאַר וואָהלען פון 30 דעלעגאטען צו דער קרייז פערזאנלונג, וואס זאָל פּעס-טעלען די קאָנדיטאָנען אויף סיי-ס דעפוטאטען אין צוזאמענהאנג מיט די נאָהנטע וואָהלען.

אנ'עהנליכע יצונג האלט אָב דער פאָוויאטאָווע ראַט, וועלענדיג 10 דע- ליגאטען.

אַרעסטירט אונטער'ן חשד פון צו- גרייטען אַנטי-מלוכה'שע אַרױסטער- טונגען.

די זיכערהייטס-מאַכט האט פּעס-טע- שטעלט, אַז געוויסע עלעמענטען גריי- טען זיך צו אַנטי-מלוכה'שע אַרױסטער- טונגען אינ'ם טאָג פון 1 אויגוסט ה. י. אלס יאָהרעטאָג פונ'ם אויסברוך פון דער וועלט-מלחמה. אין צוזאַמענהאנג דערמיט זענען אַדורכגעפיהרט געווארען א גאָ- צע רייה אַרעסטען.

צווישען די אַרעסטירטע, אויפ'ן פאַר- שלאָג פון אויספאַרשונגס-ריכטער, זענען איינגעזעצט: די ברידער סטאניסלאָו און פראַנסטישעק צירליק, קאָזימיצשע דוועק, מאַריאַן פּיטלעס, יהושע האָראָ- וויטש און טאָדעאָש יאַנאַקאָווסקי. בעת דער רעוויזיע האט מען ביי זיי געפונען נישט-ערלויבטע ליטעראטור. אלע אַרעסטירטע זענען פּערהאלטען געווארען אין מאַמענט, ווען זיי האבען זיך געגרייט אַרױסצופאַהרען אויף דער פראָווינץ. די ליטעראטור איז געווען פערפאַקט אין עלעגאַנטע וואַליקעס.

וויילט איהר נישט האבען קיין צעברעקלעכען אַלגעמיינעם ציי- נים - שטימט פאַר נומער

רר. מער.
5. גושמאן
נייער מאַרק 4
טעל. 17.44
איז צווייגלעך וועמען.

„זכרון = מלד".

די טעג איז ערשינען פון דרוק אַנ- אינהאַלטסרייכער חיבור, אין דער העב- רעאישער שפראַך, א. נ. „זכרון-מלך", געווינדעט דעם 800 יעהריגען געבוירט- טאג פון רמב"ם. דער מחבר פון דאָזי- גען ווערק איז דער היגער רב ר' נחום אַש שליט"א, וועלכער האט נאך מיט העכער 50 יאהר צוריק פערפערענטליכט זיינע בעמערקונגען צום רמב"ם א. נ. „ציוני מהר"ן" (געדרוקט אין דער וואר- שאווער אויסגאבע פון „משנה תורה"), וועלכע האבען זיך שוין זיינערצייט קונה-שם געווען אין דער לומדישער וועלט.

וועגען דאזיגען ספר, וועלכעס ציי- כענט זיך אויס אַזוי מיט זיין אינהאַלט, ווי מיט זיין עסטעטישער אויסערליכ- קייט, וועלען מיר געבן א גרעסערע אָבזאָנדלונג אין איינעם פון די נאָהנט- טעג נומערען.

פון סוחרים - און פאַבריקאַנטען.

פעראיינ.

עס ווערט בעקאַנט געמאַכט די מיט- גלידער פון פעראיינ. אז די דאזיגע פירמעס, וועלכע האבען געצייכענט די אינוועסטיציע-הלוואה קענען אין דער צייט ביז'ן 31 יולי ה. י. זיך ווענדען צו דער האנדעלס-און אינדוסטריע קא- מער (סאנסאווין, 3 מאי-גאס 28) פון 9 ביז 11 אויסטאג, כדי צו בעקומען א דעפאָט, וואס בעשטעטיגט דאס אַנ- טיילנעמען אין דער סובסקריפציע. ווי- לענדיג בעקומען א דעפאָט דאָרף מען פריהער אויספולען א געהעריגע דעקלא- ראציע, צו וועלכער מ'בעקומט בחנם א פאַרמלאָר אין סקערטאריאט פון דער געוועזענע פון 6-9 אווענד.

א פערזאנלונג פון קאָמיטעס צו בעהערען מאַרשאַל פילסודסקי'ס אַנדענקען.

אנעטקען.

מאנטיאג, דעם 29 ד. ה. האַלב 8 אין אָווענד קומט פאַר א פּעלנאַרע זיצונג פון בירגערליכען קאָמיטעס צו בעהערען מאַרשאַל פילסודסקי'ס אַנדענק אין טשענסטאָאָו.

רעליגיעזע יודען 4 שטימען פאַר דער ליסטע, וואו עס קאָנדידירט הרב סגל

א רעוויזיע אין לאַקאַל פון „סטראָנציטווא נאָראָדאָוע".

אין צוזאַמענהאנג מיט'ן ענטדעקען פון אַנ'אָנעלענאָלע וואַלונג אין דער צייט פון וואָהלען אין דער פּאָרס פון פערקופיען „צ'יפּעל" פון 50 גראַשען ביז 5 זל. אויף דער וואָהל אַקציע, האט די זיכערהייטס-מאַכט אַדורכגעפיהרט א רעוויזיע אין לאַקאַל פון „סטראָנציטוואָ נאָראָדאָוע". אין רעזולטאַט פון דער אַדורכגעפיהרט רעוויזיע זענען קוועט- טאָנירט געווארען קוויטאָרישען, ווי אויך עטליכע הונדערט זאָטעס, וועלכע שטאַמען פון א זאמלונג.

געגען די אַרגאַניזאַטאָרען פון דער זאמלונג איז פּערפיהרט געווארען אַ פראָצעס.

א נייע אויטאָבוס-ליניע.

די פערוואַלטונג פון שאַפערען-פער- איין, וועלכע פיהרט אַן מיט דער שטאַטישער אויטאָבוסען-קאָמוניקאַציע, האט פון נעכטען זונטאָ געעפּענט א נייע אויטאָבוסען ליניע „בע" אויפ'ן שטח פון פּאהן הויף ביז דער יאָסנאָ- גוראָ. די אויטאָבוסען וועלען אָבגעהן יעדע 35 מינוט.

PIŁ Y N

„RADIOL" radykalnie usuwa odciski, zgrubienia skóry.